

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

מערכת החינוך בישראל בראייה השוואתית בינלאומית על-פי Education at a Glance (EAG) 2018

מינהל כלכלה ותקציבים
אגף א' כלכלה וסטטיסטיקה

11 בספטמבר 2018

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

נתוני תמ"ג לנפש ב-PPP בין 2012 ל-2016 במדינות השוואה

שיעור השינוי בשנה האחרונה	שיעור השינוי בין 2012 ל- 2016	תמ"ג ל נפש ב-PPP			מדינה
		2016	2015	2012	
1.9%	20.2%	37,622	36,912	31,296	ישראל
0.6%	14.1%	42,234	41,991	37,014	OECD
3.3%	8.6%	38,356	37,148	35,334	איטליה
2.6%	16.1%	57,920	56,448	49,895	ארה"ב
1.6%	14.8%	49,046	48,288	42,730	גרמניה
0.0%	13.0%	49,207	49,186	43,564	דנמרק
2.4%	15.0%	32,737	31,975	28,455	סלובניה
1.9%	18.5%	30,486	29,921	25,725	סלובקיה
4.7%	10.9%	36,340	34,695	32,775	ספרד
3.3%	12.5%	30,612	29,646	27,204	פורטוגל
2.6%	8.0%	43,441	42,335	40,209	פינלנד
3.0%	21.3%	34,790	33,768	28,679	צ'כיה
0.9%	10.9%	41,425	41,060	37,347	צרפת
6.5%	14.1%	36,532	34,300	32,022	קוריאה

EAG 2018 EAG 2017, Table X2.1, OECDstat, משרד החינוך, מינהל כלכלה וסטטיסטיקה

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

נתונים בסיסיים על החינוך בישראל וב-OECD

בישראל שיעור בני 0-25 מתוך כלל האוכלוסייה
גבוה מאוד. הוא השני בגודלו ב-OECD

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

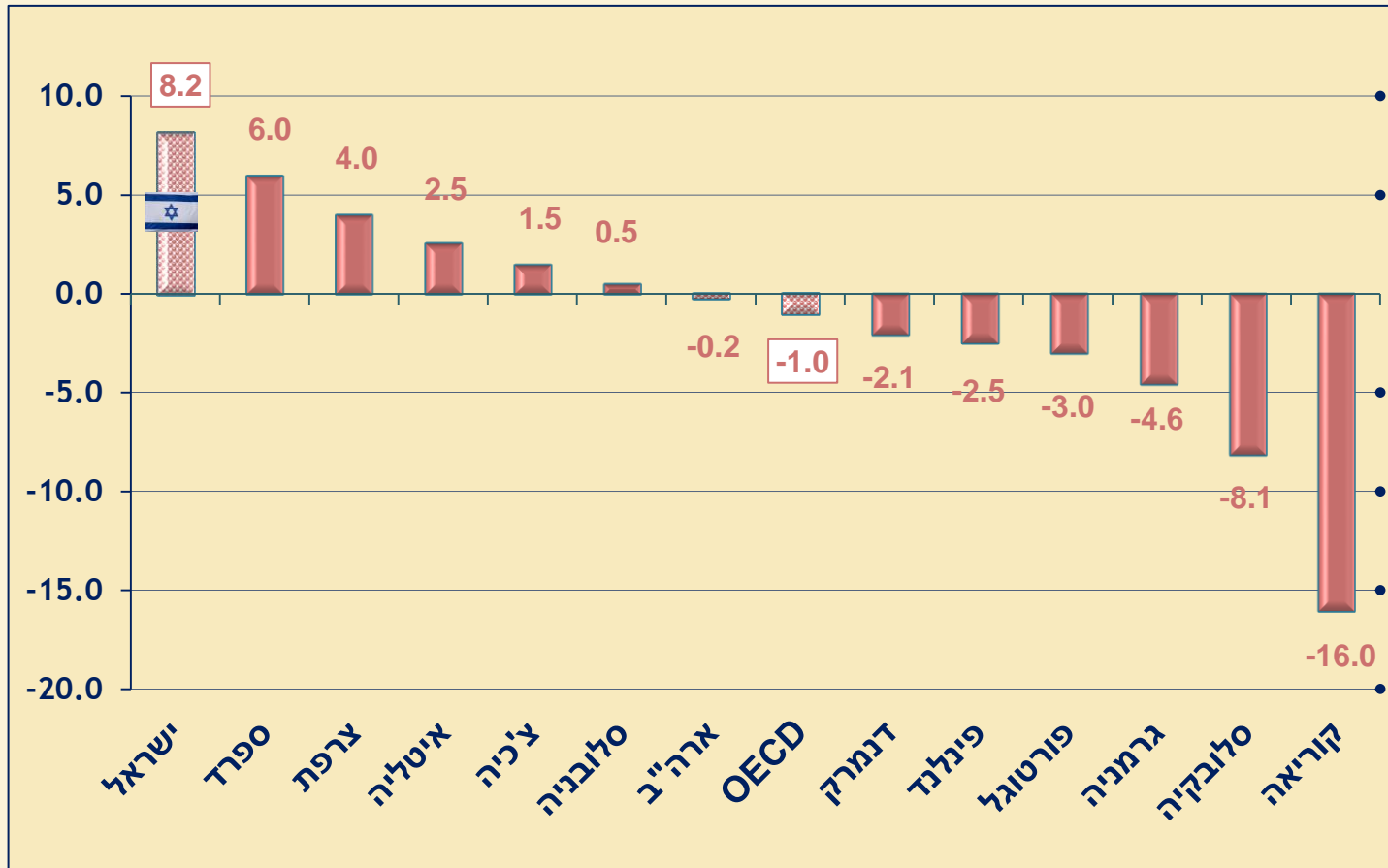
שיעור הסטודנטים ובני 0-25 מתוך כלל האוכלוסייה ב-2015

שיעור הלומדים מתוך בני 0-25	שיעור הצעירים מכלל האוכלוסייה		שיעור הלומדים בכל הגילאים מתוך כלל האוכלוסייה	מדינה
	בני 0-25	בני 6-17		
70.4%	43.3%	20.1%	32.8%	ישראל
73.6%	29.6%	13.1%	24.1%	OECD
71.8%	23.6%	11.0%	18.0%	איטליה
67.3%	32.9%	15.2%	24.6%	ארה"ב
79.5%	23.8%	10.8%	20.6%	גרמניה
85.1%	29.9%	14.0%	28.8%	דנמרק
80.5%	24.6%	10.9%	20.8%	סלובניה
65.6%	27.5%	11.4%	19.0%	סלובקיה
79.4%	24.8%	11.6%	21.9%	ספרד
73.6%	25.0%	12.2%	19.8%	פורטוגל
76.6%	28.2%	12.8%	26.8%	פינלנד
71.9%	25.5%	11.1%	20.3%	צ'כיה
73.7%	30.4%	14.7%	23.0%	צרפת
79.4%	27.0%	11.9%	22.3%	קוריאה

עיבוד מאגף א' כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החינוך OECDstat

שיעור השינוי של גודל אוכלוסיית בני 6-17 בין 2010 ל-2015

עיבוד מאגף א' כלכלה וסטטיסטיקה, משרד החינוך OECDstat

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

בישראל שיעור הסטודנטים מתור כלל האוכלוסייה גבוה יותר

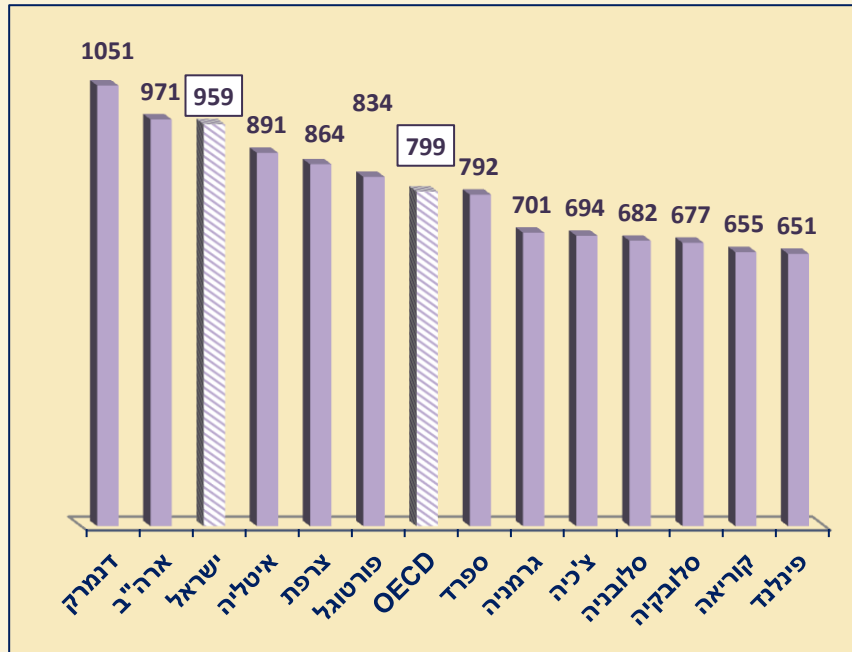
בישראל בני 6-17 מהווים כ-20% מהאוכלוסייה. ב-OECD הם כ-13%. ✓

בין 2010 ל-2015 אוכלוסיית בני 6-17 גדלה ב-8.2% בישראל וירדה ב-1.0% ב-OECD בממוצע. שיעור הגידול בישראל הוא הגבוה בארגון. ✓

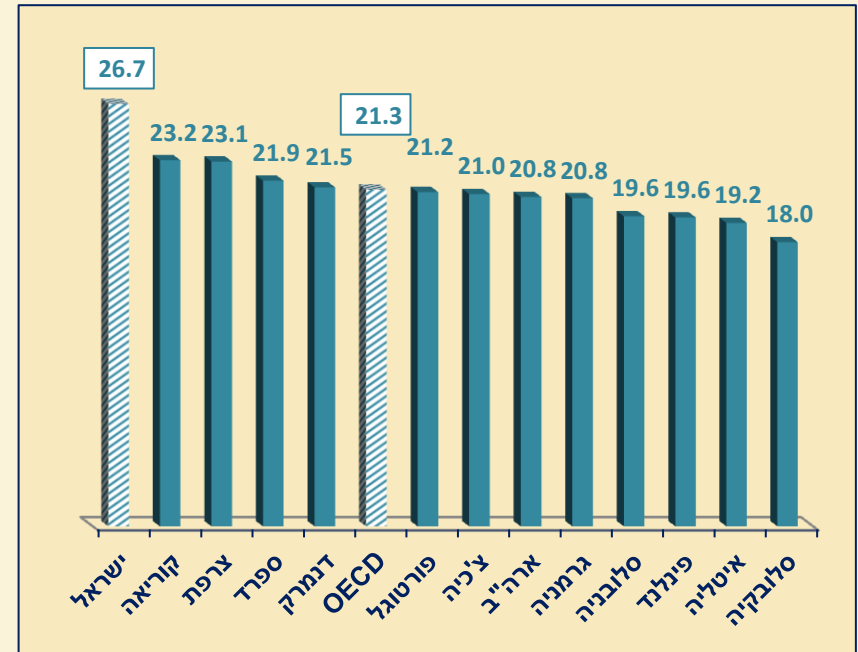

סה"כ שעות לימוד החובה בחינוך היסודי בשנת הלימודים וגודל כיתה ממוצעת

שעות כיתה (2018)

גודל כיתה (2016)

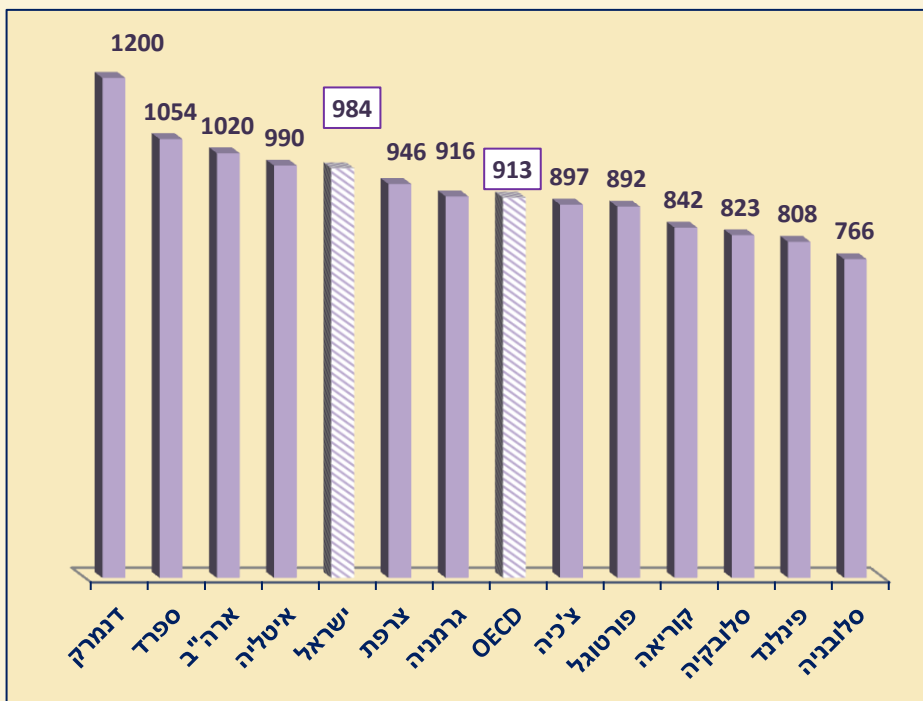
• בישראל מספר שעות הלימוד ביסודי גבוה ב- 20% מאשר ממוצע ה-OECD.

הערה: סך השעות ב- 2018 הינן ממוצע של מספר שעות הלימוד בכל דרגות הכיתה בחינוך היסודי (א'-ו') ובכל המגזרים. גודל כיתה משקף את כיתת האם בפועל ללא התחשבות בפיצול כיתות ותוספת שעות רוחב.

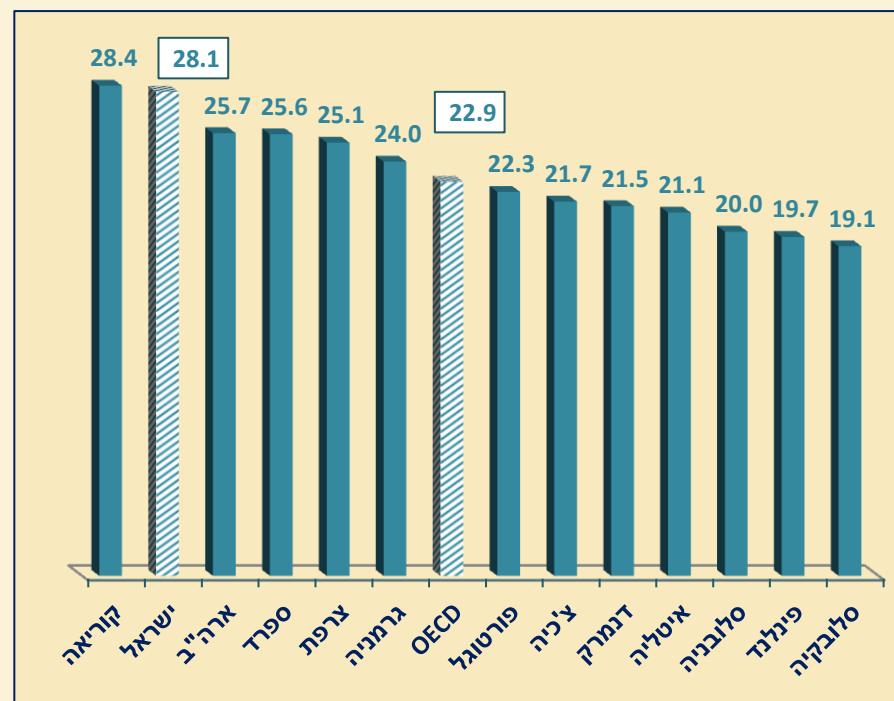

סה"כ שעות הלימוד החובה בחטיבת הביניים בשנת הלימודים וגודל כיתה ממוצעת

שעות כיתה (2018)

גודל כיתה (2016)

בישראל מספר שעות הלימוד בחט"ב גבוה בכ-8% מאשר ממוצע ה-OECD.

סך השעות הינן ממוצע של מספר שעות הלימוד בכל דרגות הכיתה בחט"ב (ז'-ט') ובכל המגזרים

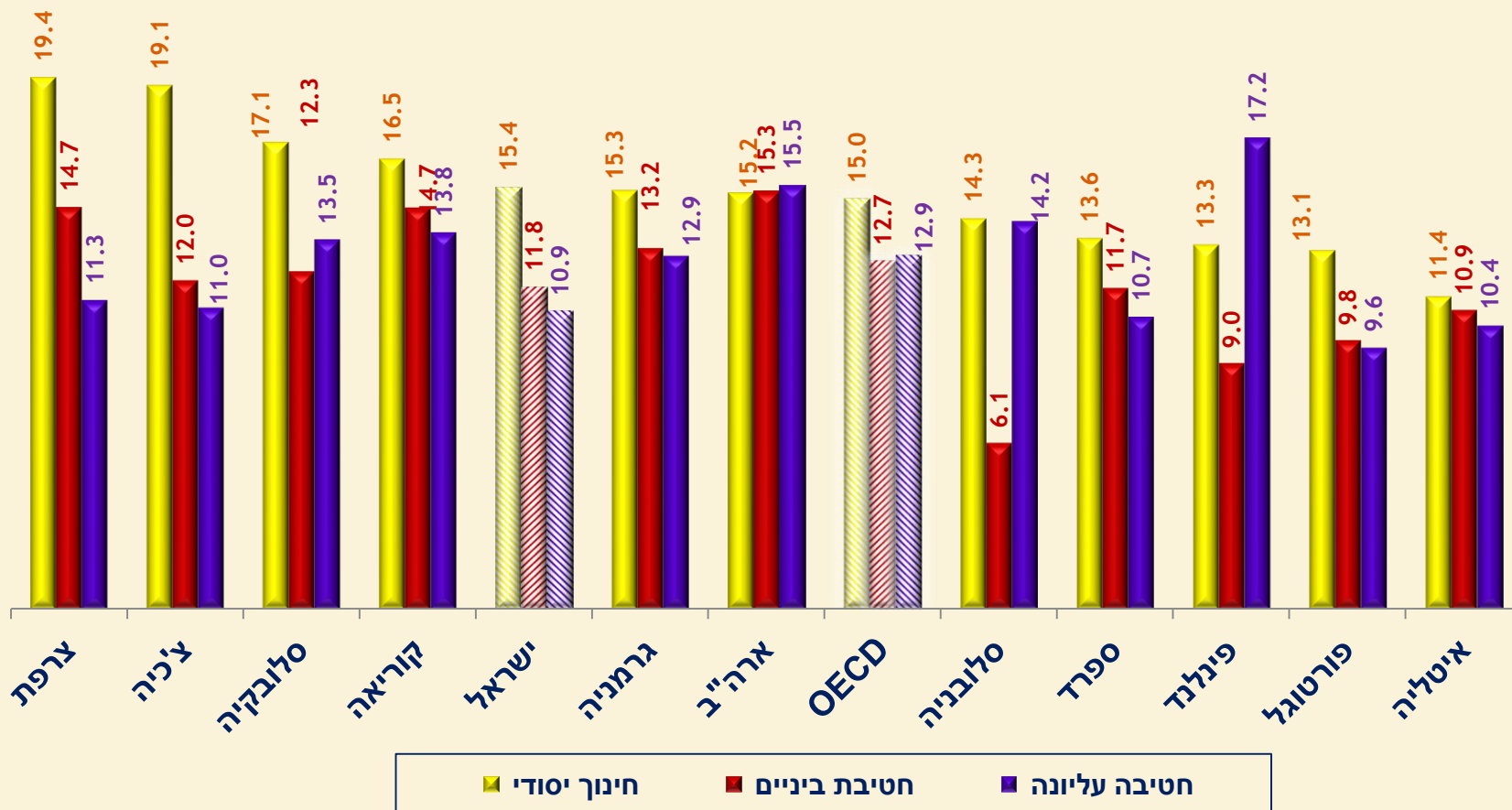
בישראל צפיפות התלמידים בכיתות גדולה יותר

מספר התלמידים בכיתה גדול יותר בישראל בכ- 25% בחינוך היסודי. 26.7 תלמידים בכיתה לעומת 21.3 תלמידים בממוצע מדינות ה-OECD. ✓

בחינוך התיכוני בישראל מספר התלמידים בכיתה הוא 28.1 תלמידים בכיתה לעומת 22.9 בממוצע ה-OECD, פער של כ-23%. ✓

מספר תלמידים למשרת מורה בכל שלבי החינוך (2017)

בחינוך היסודי יחס התלמידים למורים בישראל דומה ליחס ב OECD והוא נמוך יותר בחט"ב ובחט"ע. מספר שעות לימוד גדול יותר בישראל לצד מספר שעות הוראה נמוך יותר מוביל ליחס מורים לתלמידים נמוך באופן יחסי בישראל.

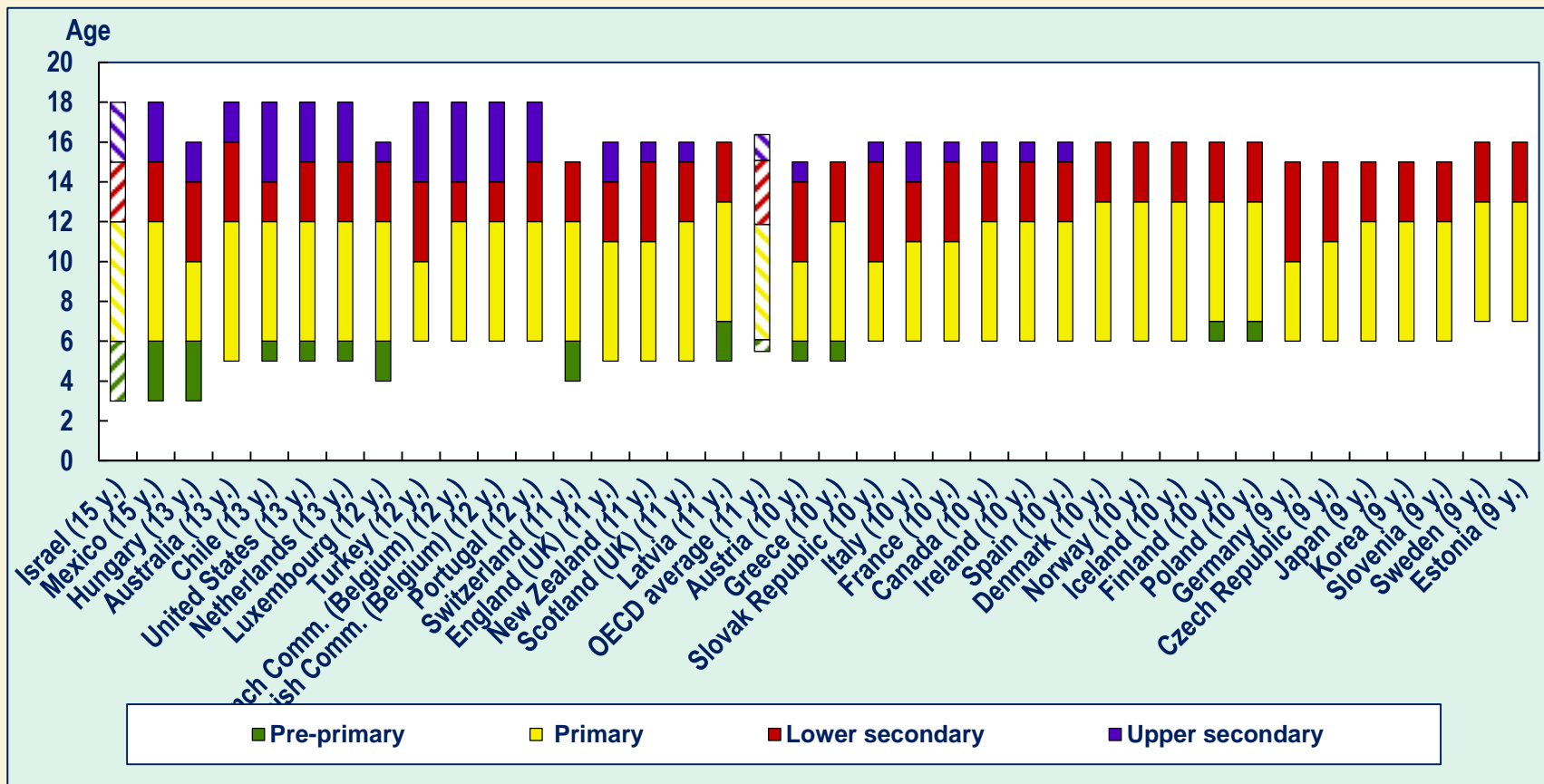
משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות לימוד

בישראל לומדים יותר: מספר שנות לימוד
גדול יותר ומספר שעות לימוד בחינוך היסודי
ובחט"ב גדוה יותר

מספר שנות הלימוד החובה בכללי לפי שלב חינוך (2018)

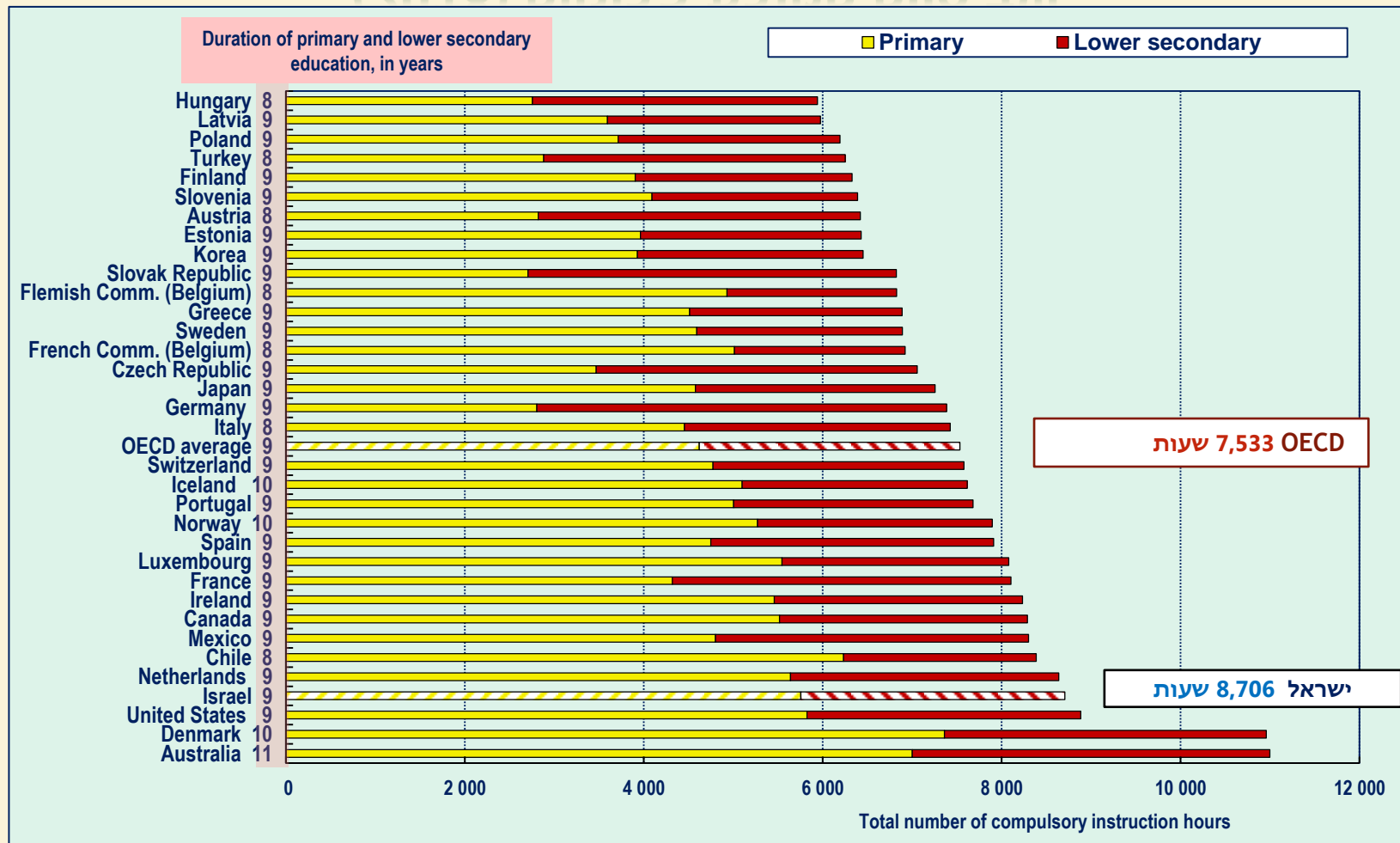
EAG 2018, Figure 1 (D1-Annex 3). p. 334; Table D1.1, p. 345

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

מספר שעות הלימוד חובה בממוצע לתלמיד משלב החינוך היסודי ועד סיום חטיבת הביניים (2018)

בישראל מספר שנות הלימוד החובה וסה"כ שעות הלימוד החובה בממוצע לתלמיד גבוה יותר (2018)

- בישראל, משנת הלימודים תשע"ו, 15 שנות לימוד חובה: 3 בחינוך הקדם יסודי, 6 ביסודי, 3 בחטיבת הביניים ו-3 בחטיבה העליונה. התלמיד לומד מגיל 3 ועד גיל 17. ישראל ומקסיקו הן המדינות עם מספר שנות הלימוד החובה הגבוה ביותר.
- בישראל מספר שעות לימוד החובה משלב החינוך היסודי ועד סיום חטיבת הביניים עומד על 8,706 וממוצע מדינות ה-OECD עומד על 7,533.
- מספר שעות הלימוד של התלמידים בחט"ב בישראל זהה לזה של ממוצע הארגון. בחינוך היסודי הוא גבוה בכ-25%. פער זה שווה ערך לכ-4.6 ש"ש בממוצע לתלמיד בישראל לכל אורך השנים בחינוך היסודי.

בישראל לומדים יותר שעות בחינוך היסודי ובחט"ב

בישראל אחוז שעות היסוד* בחט"ב גבוה יותר מזה שב-OECD: 62% מול 54%. בחינוך היסודי אחוז זה בישראל דומה לזה של הארגון. ✓

בחינוך היסודי בישראל לומדים יותר שעות בכל מקצועות היסוד בהשוואה ל-OECD. בחט"ב מספר שעות לימוד במתמטיקה ובשפות זרות בישראל גבוה לזה של הארגון. ✓

לעומת זאת, באומנויות ובחינוך גופני, שהן לא מקצועות יסוד, מספר שעות הלימוד בישראל נמוך מזה שבממוצע הארגון בשני שלבי החינוך. ✓

* כולל תחומי דעת: קריאה, מתמטיקה, מדעים ושפות זרות

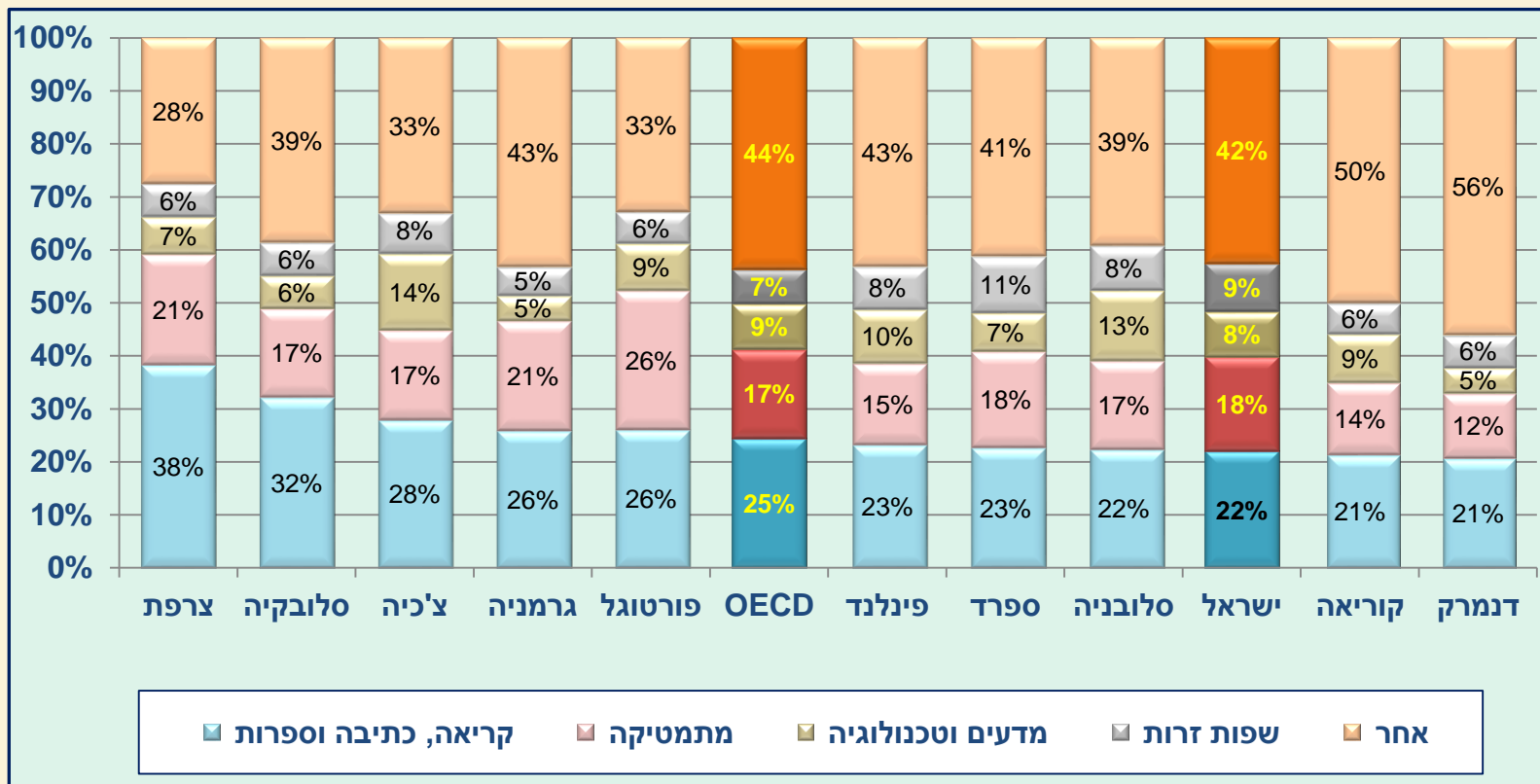

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

התפלגות
מקצועות הלימוד
בחס"ב

התפלגות שעות לימוד בחינוך היסודי לפי נושא (2018)

אחוזים מכלל שעות החובה

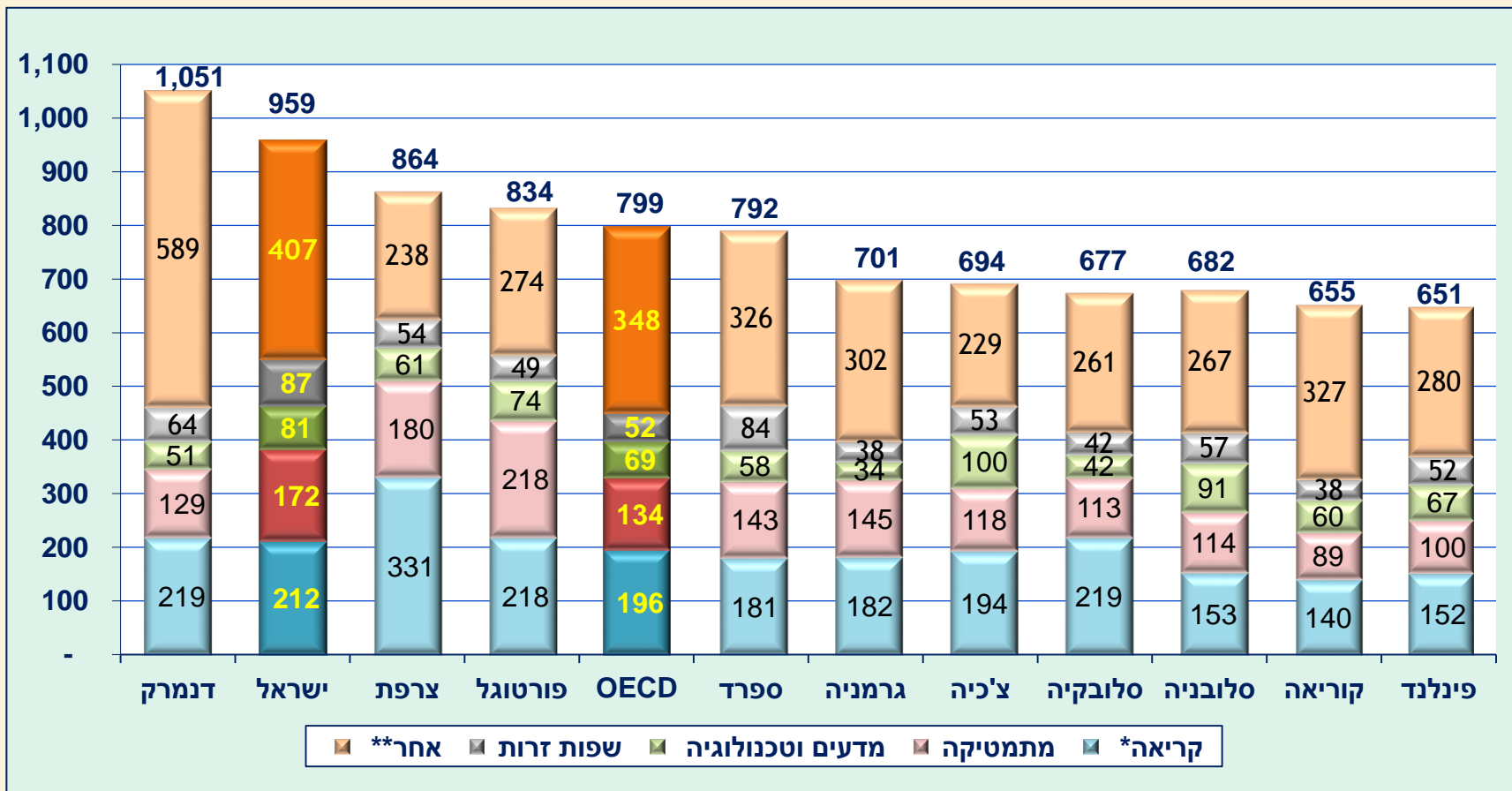

אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג"ג, היסטוריה, מולדת, חברה, שעות יוח"א

שעות לימוד לפי נושא – חינוך יסודי (2018)

* קריאה כולל גם כתיבה וספרות
** אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג'ג, היסטוריה, מולדת, חברה, שעות יח"א

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות פוראפ

בהשוואה למורה ב-OECD, מורה
בישראל מלמד בבית ספר יותר זמן
בחינוך היסודי, זמן דומה בחט"ב
ופחות בחטיבה העליונה

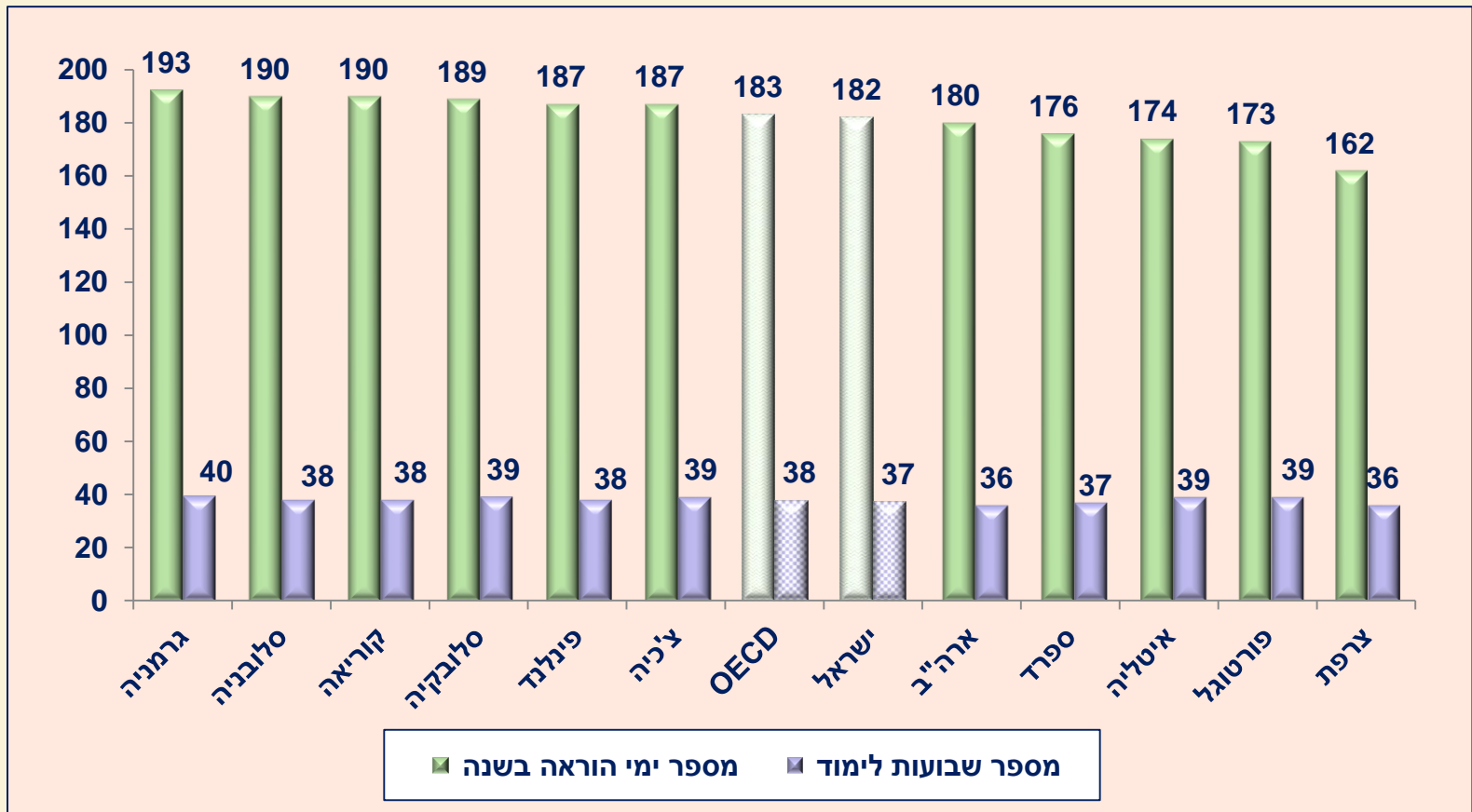

מספר ימי הוראה (בממוצע למורה) בחינוך היסודי בישראל דומה לזה שב-OECD. בחטיבת ביניים ובחטיבה עליונה הוא נמוך יותר.

- מספר שעות ההוראה של מורה בישראל בחינוך היסודי גדול יותר ב-8% מאשר ממוצע שעות ההוראה למורה ב-OECD וקטן יותר ב-7% בחט"ע.
- בעקבות רפורמת אופק חדש, בהשוואת הסכמי העסקת המורים נמצא שמורים בישראל עובדים פחות בהשוואה לעמיתיהם ב-OECD. שעות העבודה בהתאם להסכם שכר בישראל הוא כ-71% בחט"ע, כ-72% בחט"ב ו-76% ביסודי ביחס לממוצע שעות העבודה המחויבות במדינות ה-OECD.
- מספר שעות נוכחות בחט"ב ובחט"ע בישראל דומה לזה שב-OECD. בחינוך היסודי הוא גבוה יותר.

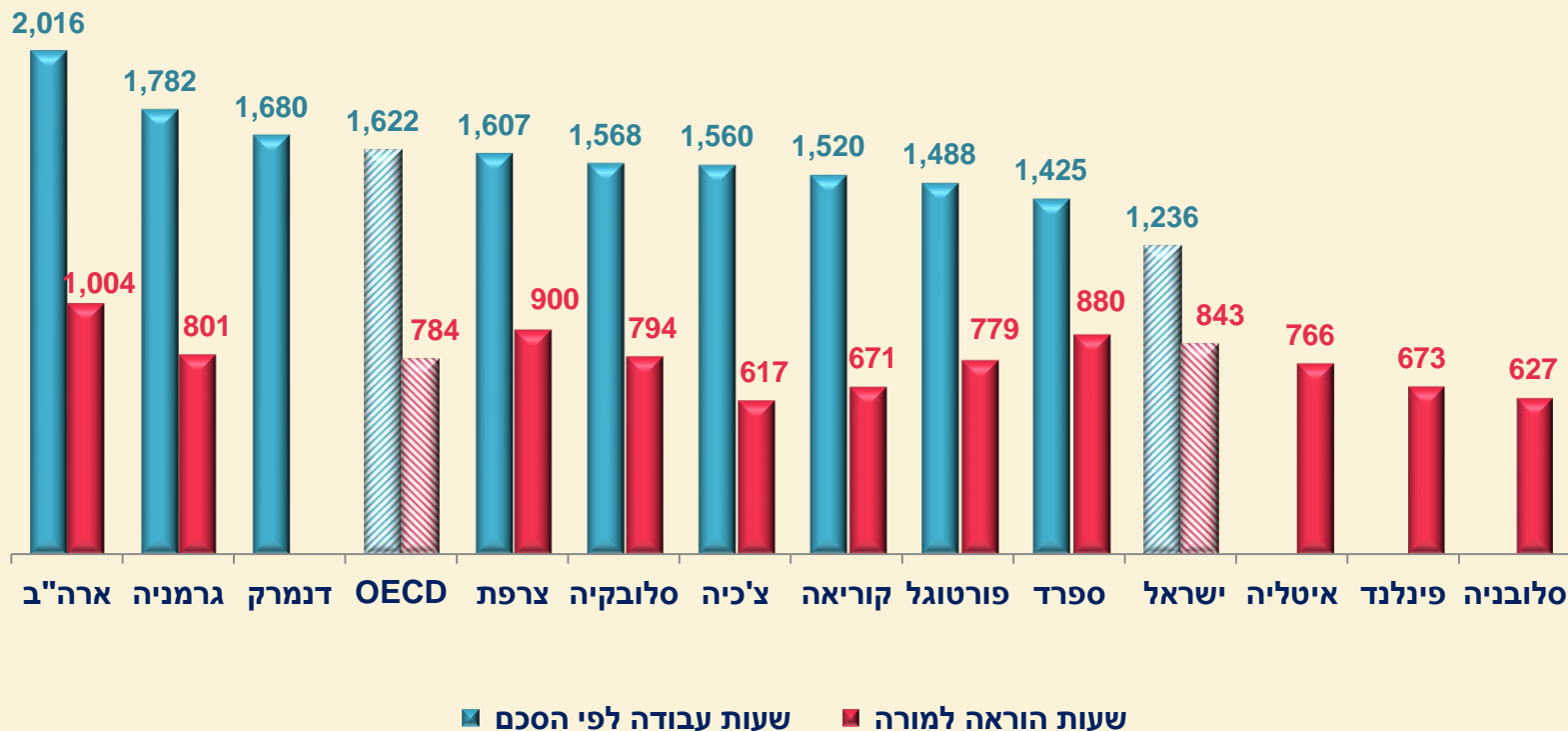

שבועות ימי הוראה בממוצע למורה בחינוך היסודי (2017)

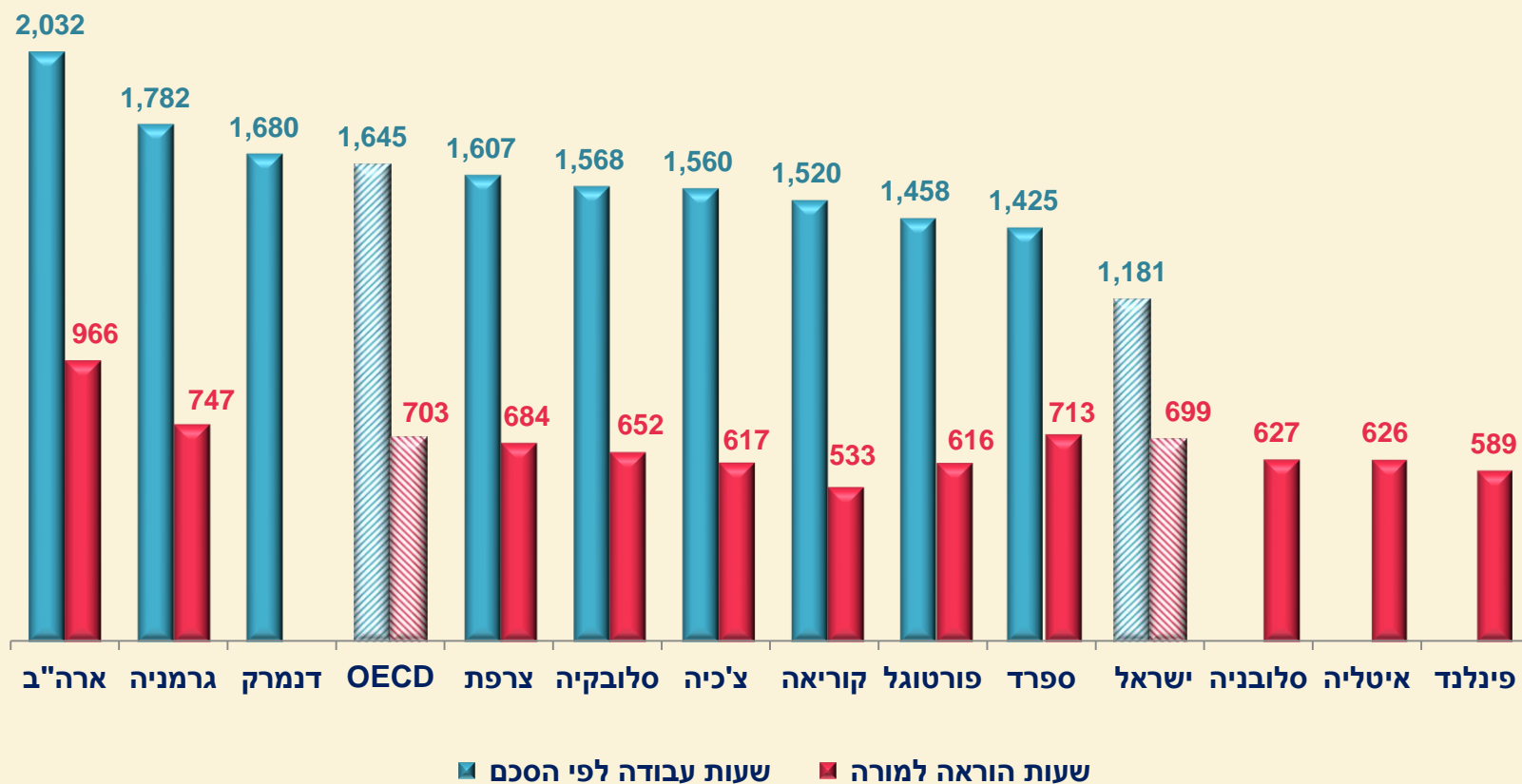

שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחינוך היסודי (2017)

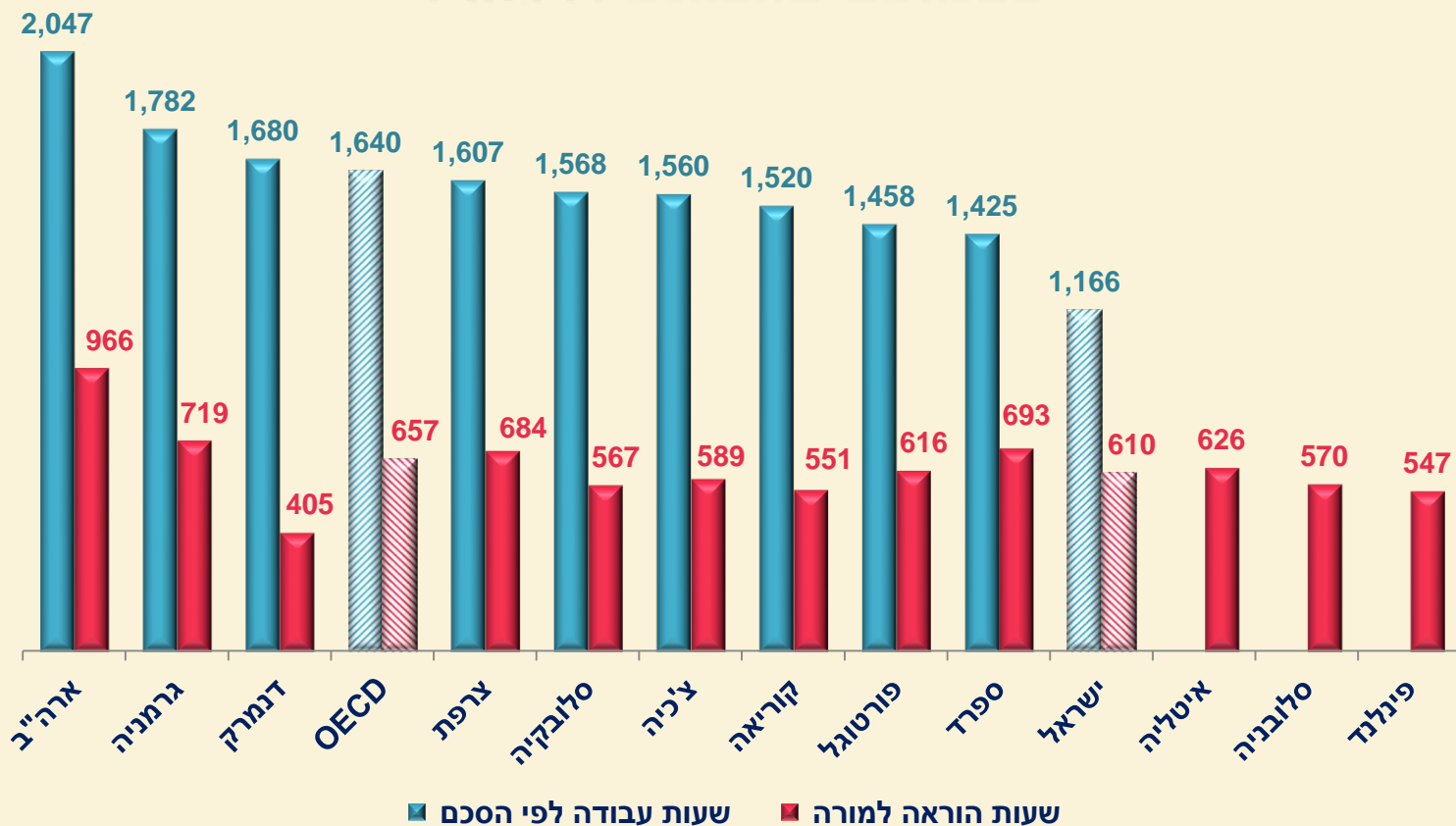
שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחיטבת הביניים (2017)

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שעות הוראה בממוצע ושעות עבודה לפי הסכם בממוצע למורה בחטיבה העליונה (2017)

השוואת שכר לשעת עבודה ממוצעת במחירי PPP 2017 (לפי הסכמי שכר)

שכר בפועל לפי שעות בהסכמי עבודה	גני ילדים	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	33.0	29.9	33.8	32.2
ממוצע OECD	23.0	25.4	26.5	28.5
יחס לשעת מורה ישראל / OECD	144%	118%	128%	113%

- מורה בישראל מרוויח לשעת עבודה בפועל, לפי הסכמי השכר, בין 13% ל- 44% יותר לעומת שכרו לשעה בפועל של מורה ממוצע ב-OECD.

שכר בפועל לפי שעות נוכחות	גני ילדים	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	33.0	29.9	33.8	32.2
ממוצע OECD	28.9	34.8	37.0	41.2
יחס לשעת מורה ישראל / OECD	114%	86%	91%	78%

- ההשתכרות לשעת עבודה לפי שעות נוכחות הנדרשות בבית הספר הינה בהשוואה למדינות המדווחות באופן זה.
- השכר לשעת נוכחות בבית הספר בישראל ביחס לשכר לפי שעת נוכחות בממוצע ה-OECD קטן בכל שלבי החינוך למעט בגני הילדים.

השוואת שכר לשעת עבודה ממוצעת במחירי PPP 2017 (לפי הסכמי שכר)

שכר סטטוטורי 15 שנה לפי שעות בהסכמי עבודה	גני ילדים	יסודי	חט"ב	חט"ע
ישראל	31.5	24.5	28.3	26.2
ממוצע OECD סך שעות עבודה בהסכם	25.4	27.8	28.4	29.7
יחס לשעת מורה ישראל/ OECD	124%	88%	100%	88%

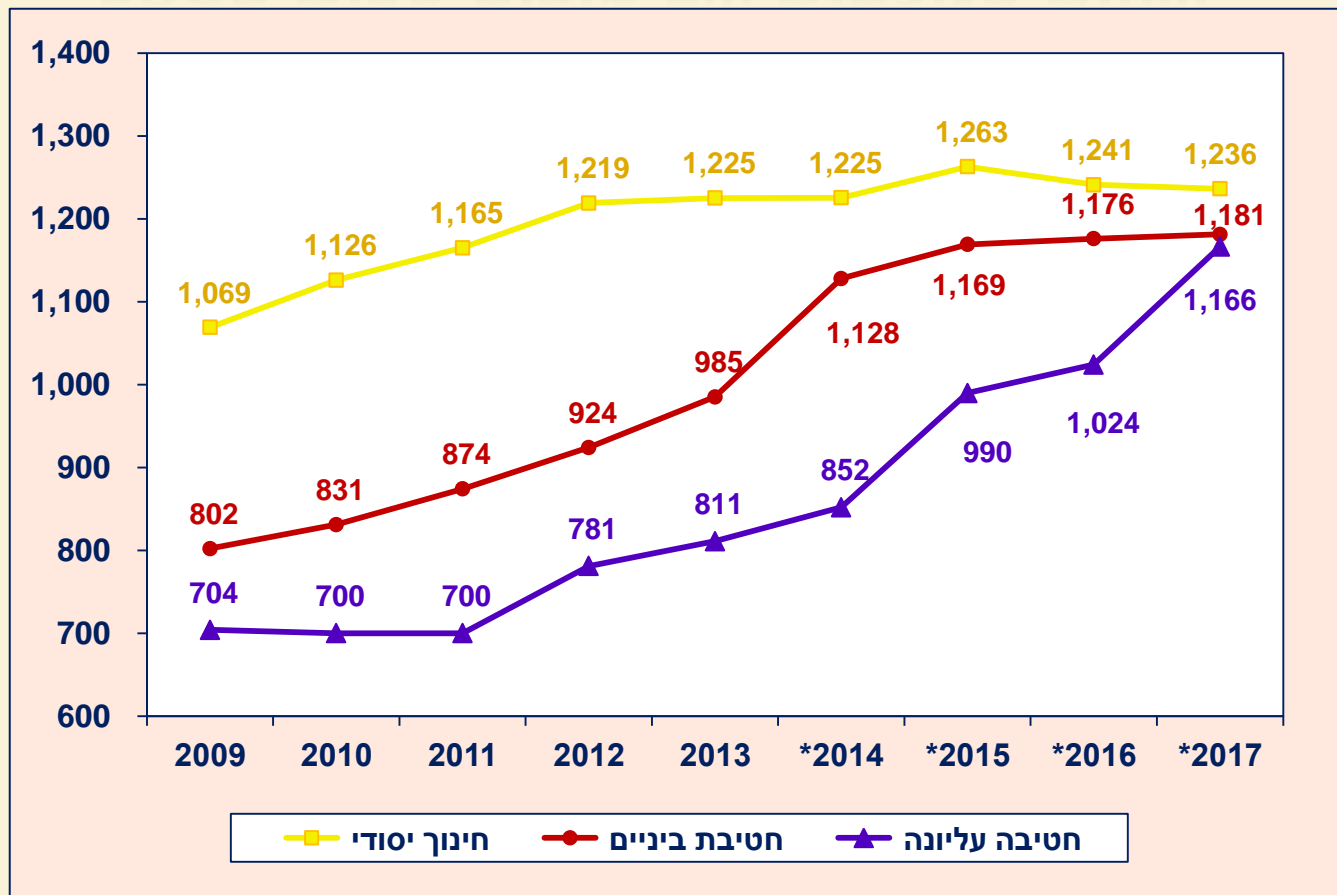
- יחס שכר לשעת עבודה לפי הסכמי שכר של מורה בישראל לעומת מורה ממוצע ב-OECD (לפי שעות המחויבות עפ"י הסכמי שכר) גדול יותר מאשר יחס השכר השנתי המשווה בין השניים.

- מספר שעות העבודה לפי הסכמי שכר של מורה בישראל הינו נמוך יותר מאשר מספר השעות למשרת מורה ב-OECD.

לדוגמא, השכר השנתי בפועל למורה בחט"ב בישראל (שקף 38), נמוך משכרו של מורה ממוצע ב-OECD. עם זאת בשקלול לפי שעות עבודה לפי הסכמי שכר, שכר בפועל לשעה יהיה גבוה יותר, \$33.8 בישראל לעומת \$26.5 בממוצע ב-OECD.

שעות הנוכחות של מורים בבית הספר

* מ-2014 שעות הכנה לבגרות הוגדרו כחלק משעות השהייה ונכללו בשעות הנוכחות של המורה בבית הספר

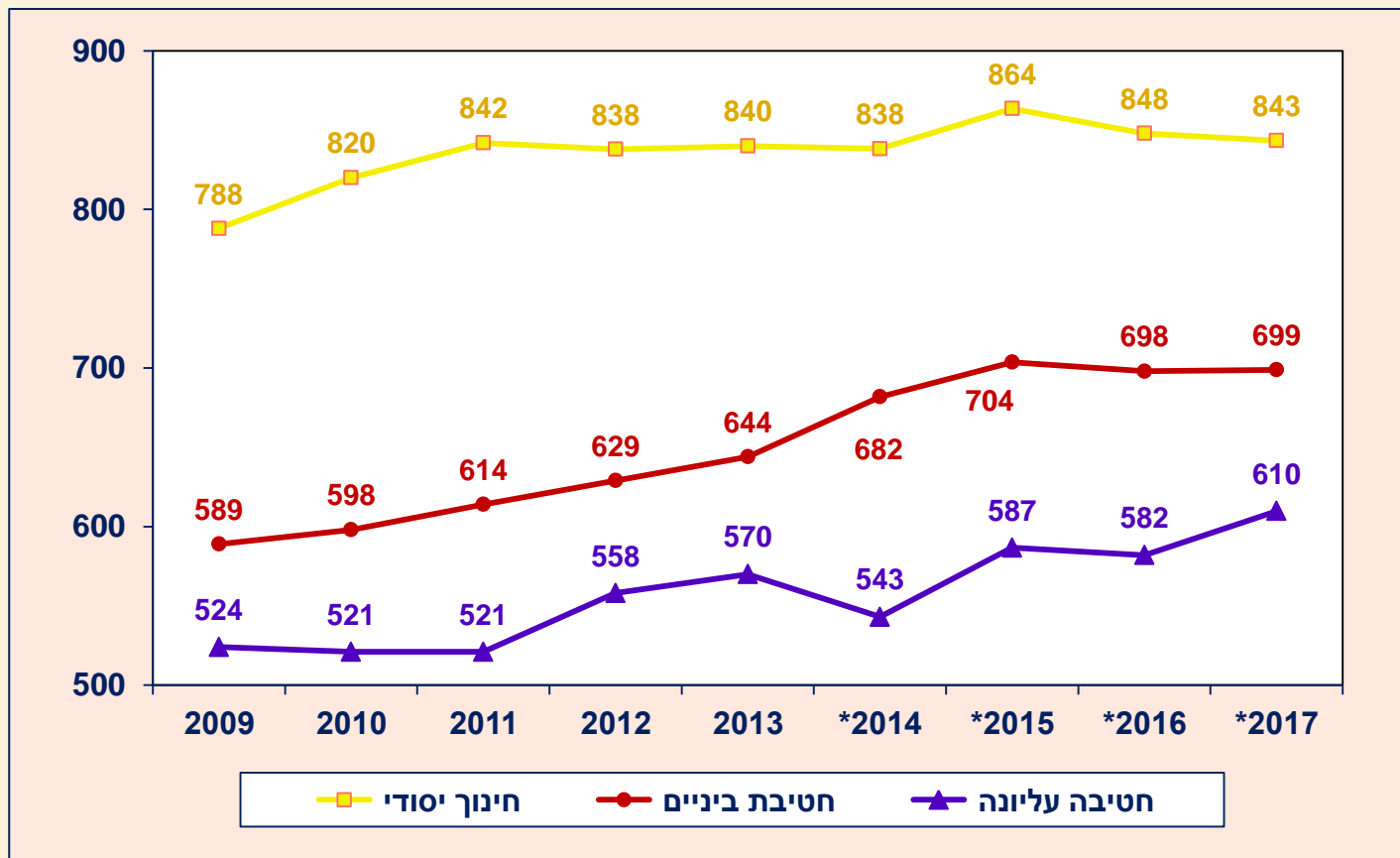
משנת 2009 מספר שעות נוכחות של מורה בבית בישראל ספר גדל בכל שלב חינוך

* מאז תחילת יישום רפורמת אופק חדש, מורים בחינוך היסודי בישראל נוכחים יותר בבתי הספר. משנת 2009, מספר שעות הנוכחות של מורה לשנה בישראל גדל ב- 167 שעות (כ-16%) בחינוך היסודי וב-379 שעות (כ-47%) בחט"ב.

* מספר שעות נוכחות של מורה בחטיבה העליונה גדל באותו טווח של שנים בכ-66% (462 שעות). עד שנת 2011 לא היו שינויים. במהלך יישום רפורמה 'עוז לתמורה' שעות ההוראה והנוכחות של מורים בחטיבה העליונה גדלו. בשלב חינוך זה נוכח מורה בבית ספר בישראל בכ-3% יותר מאשר מורה ב-OECD.

שעות הוראה של מורים

* מ-2014 שעות הכנה לבגרות הוגדרו כחלק משעות השהייה ונכללו בשעות הנוכחות של המורה בבית הספר

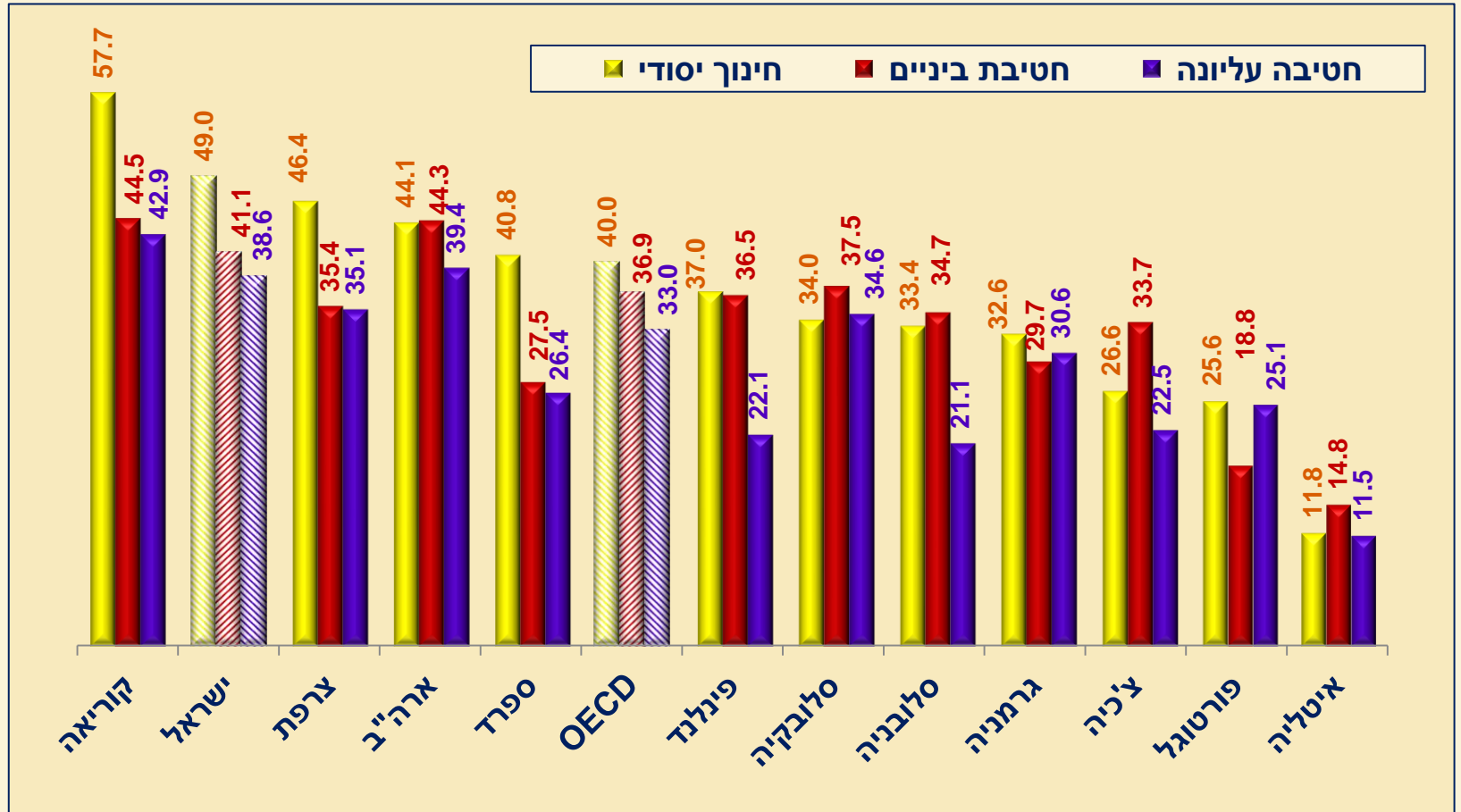
המורים בישראל צעירים יותר מאשר אלה שב-OECD בממוצע.

* בחינוך היסודי בישראל, 49% מהמורים הם עד גיל 39 לעומת כ-40% בממוצע ה-OECD. בחט"ב הם 41% (37% ב-OECD) ו-39% בחט"ע (33% ב-OECD).

* גיל המורים בישראל, כמו גם ב-OECD, עולה בשלבי החינוך הגבוהים יותר. בישראל ממוצע גילאי המורים בשלבי החינוך עולה מכ-41 שנים בחינוך היסודי לכ-44 שנים בחטיבה העליונה.

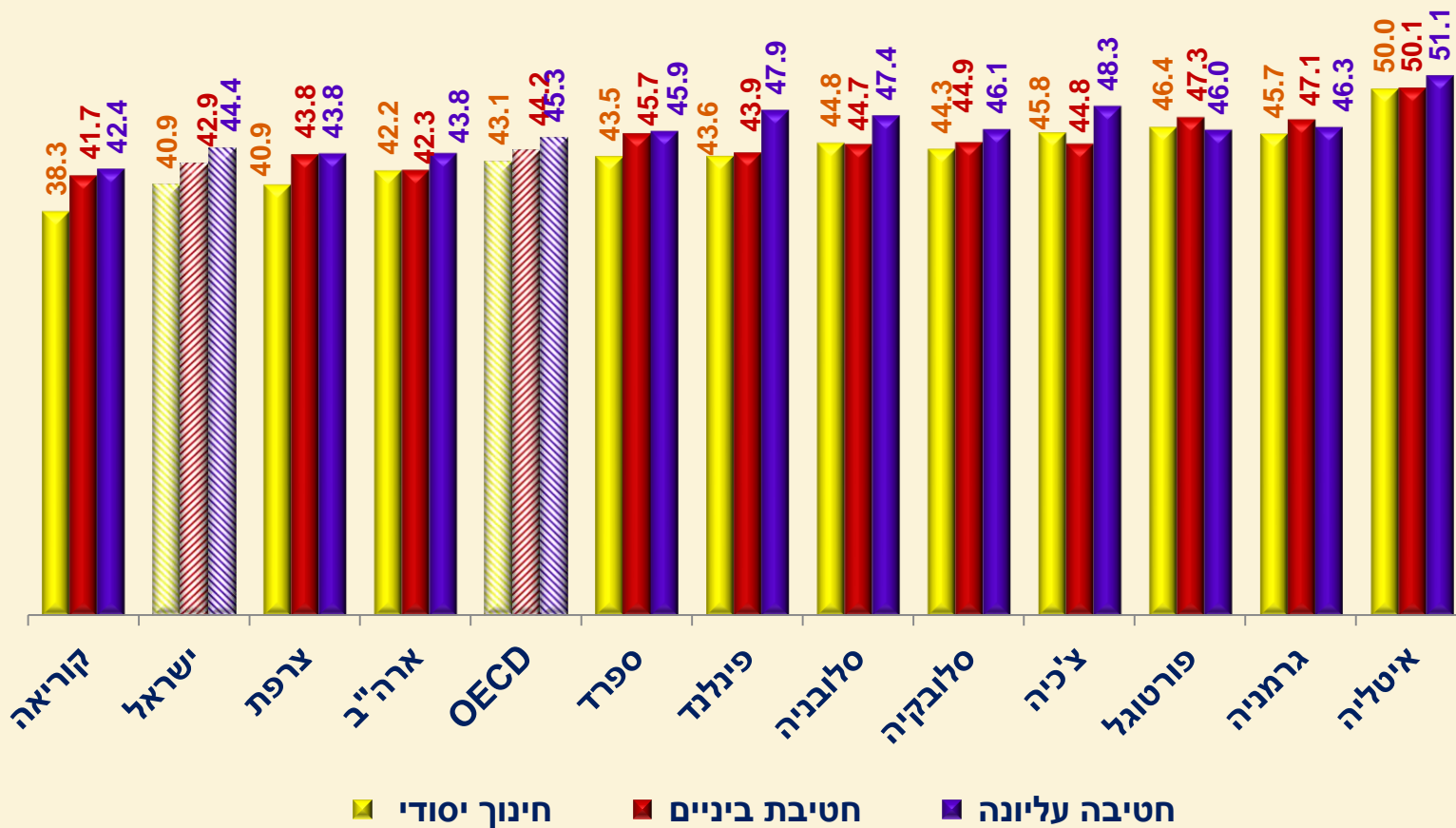

שיעור המורים עד גיל 39 בכל שלבי החינוך (2016)

גיל ממוצע של המורים בכל שלבי החינוך (2016)

זוח ההוראה בישראל בנוי ברובו ממורות

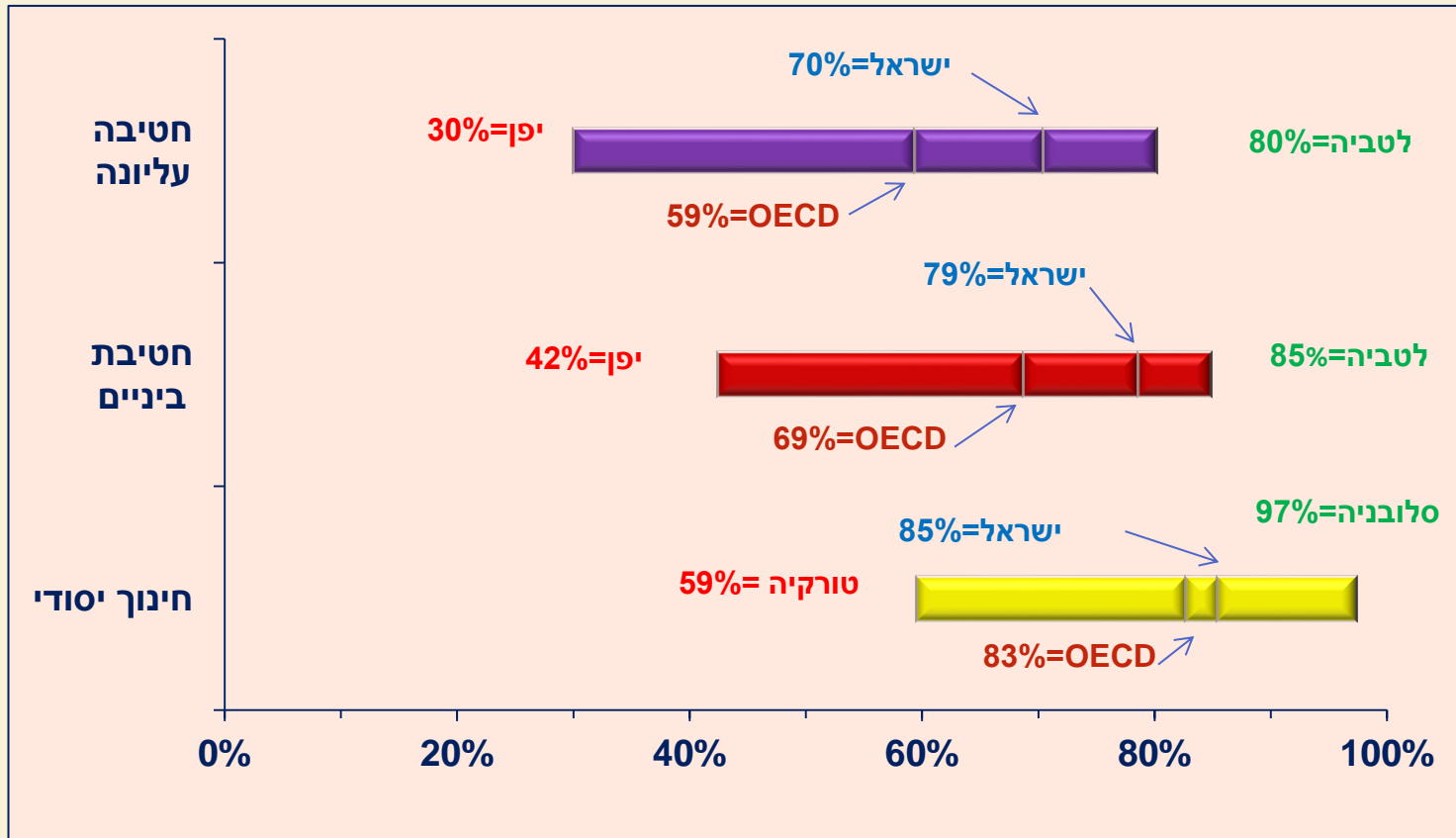
■ אחוז המורות בישראל הינו גבוה משמעותית בכל שלבי החינוך. עובדה זו נכונה למרבית מדינות ה-OECD. ההפרש בין ישראל ל-OECD גדול יותר בחט"ע: 70% נשים בישראל לעומת 59% במוצע ה-OECD.

■ אחוז המורים הגברים הולך וגדל בשלבי החינוך הגבוהים יותר, קרי בחטיבה העליונה. בקדם-יסודי שיעור הגברים הוא 0.6%, כ- 15% ביסודי ועד לכ-30% בחט"ע. מגמה זו קיימת כמעט בכל המדינות וביפן כ-70% מהמורים בחט"ע הינם גברים.

אחוז מורות בישראל בהשוואה ל-OECD לפי שלב חינוך ב-2015

גיל ממוצע של המורים ב-2016, לפי שלב חינוך ולפי מגדר

שלב חינוך			
חטיבה עליונה	חטיבת ביניים	חינוך יסודי	
44.4	42.9	40.9	ישראל - סה"כ
43.6	42.6	40.7	נשים
46.2	44.2	42.3	גברים
45.3	44.2	43.1	OECD – סה"כ
44.8	43.9	43.0	נשים
45.7	44.5	43.4	גברים

בישראל בממוצע, המורים מבוגרים מהמורות והפרש הגילאים הולך וגדל עם שלבי החינוך.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שכר

רמת שכר המורים בישראל נמוכה מהשכר הממוצע במדינות
ה-OECD.

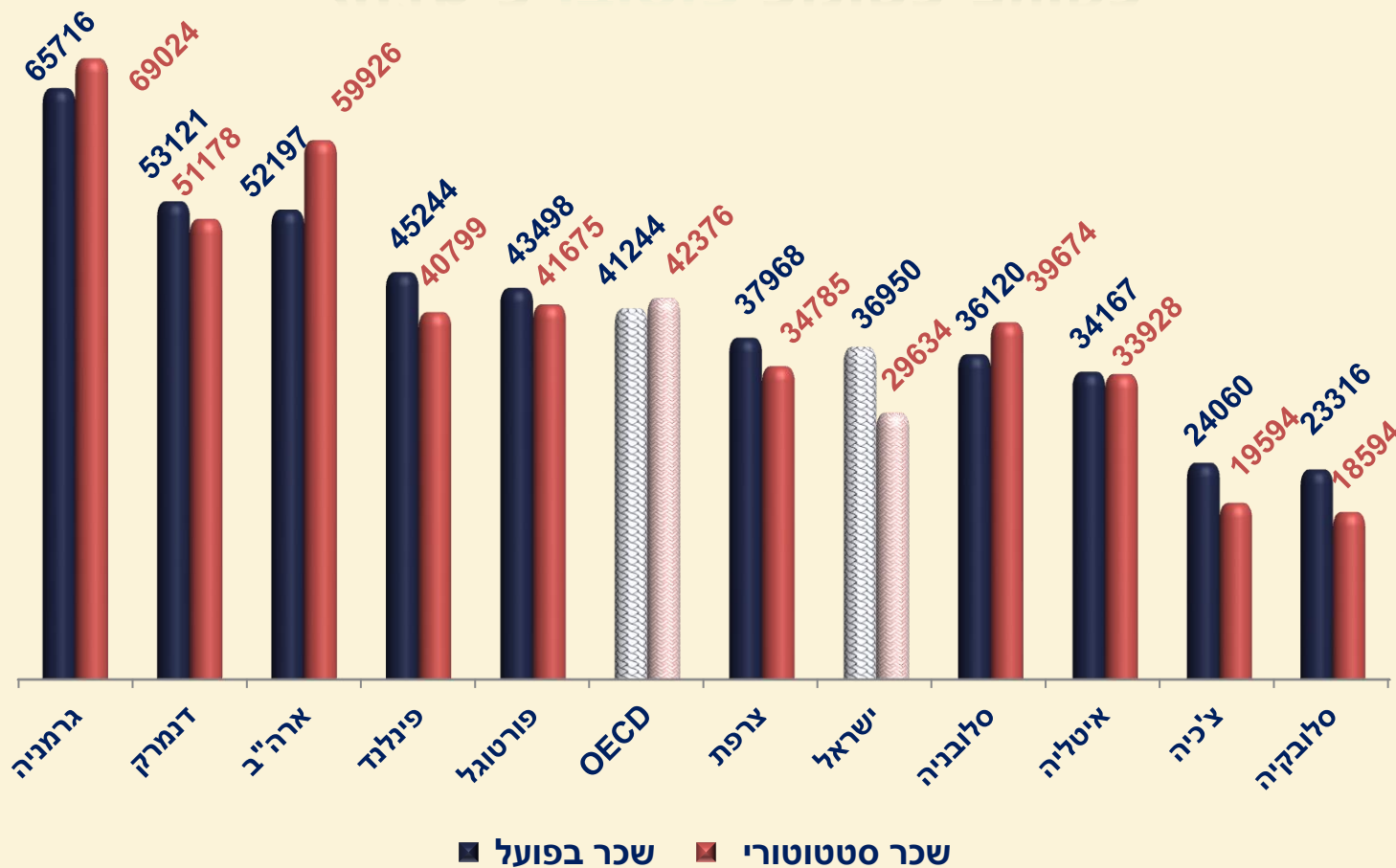
שכר שנתי של מורים במשרה מלאה בעלי 15 שנות ותק, הכשרה טיפיקלית במונחי PPP בבת-ספר ציבוריים (2017)

מדינה	חינוך קדם יסודי	חינוך יסודי	חטיבת ביניים	חטיבה עליונה
ישראל	33,647	30,321	33,442	30,580
OECD	41,386	45,004	46,780	48,697
שיעור השכר בישראל ביחס ל-OECD	81%	67%	71%	63%
איטליה	34,444	34,444	37,530	38,581
ארה"ב	64,279	61,028	63,046	63,006
גרמניה	-	70,693	76,838	81,260
דנמרק	46,552	51,506	52,183	55,675
סלובניה	38,890	40,351	40,351	40,351
סלובקיה	14,673	20,057	20,057	20,057
ספרד	45,069	45,069	50,257	50,257
פורטוגל	42,489	42,489	42,489	42,489
פינלנד	31,945	40,991	44,271	47,789
צ'כיה	18,805	21,007	21,049	21,044
צרפת	35,963	35,963	37,450	37,450
קוריאה	53,405	53,405	53,465	52,747

רמת שכר המורים בישראל נעה בין 63%-81% מהשכר הממוצע במדינות ה-OECD.

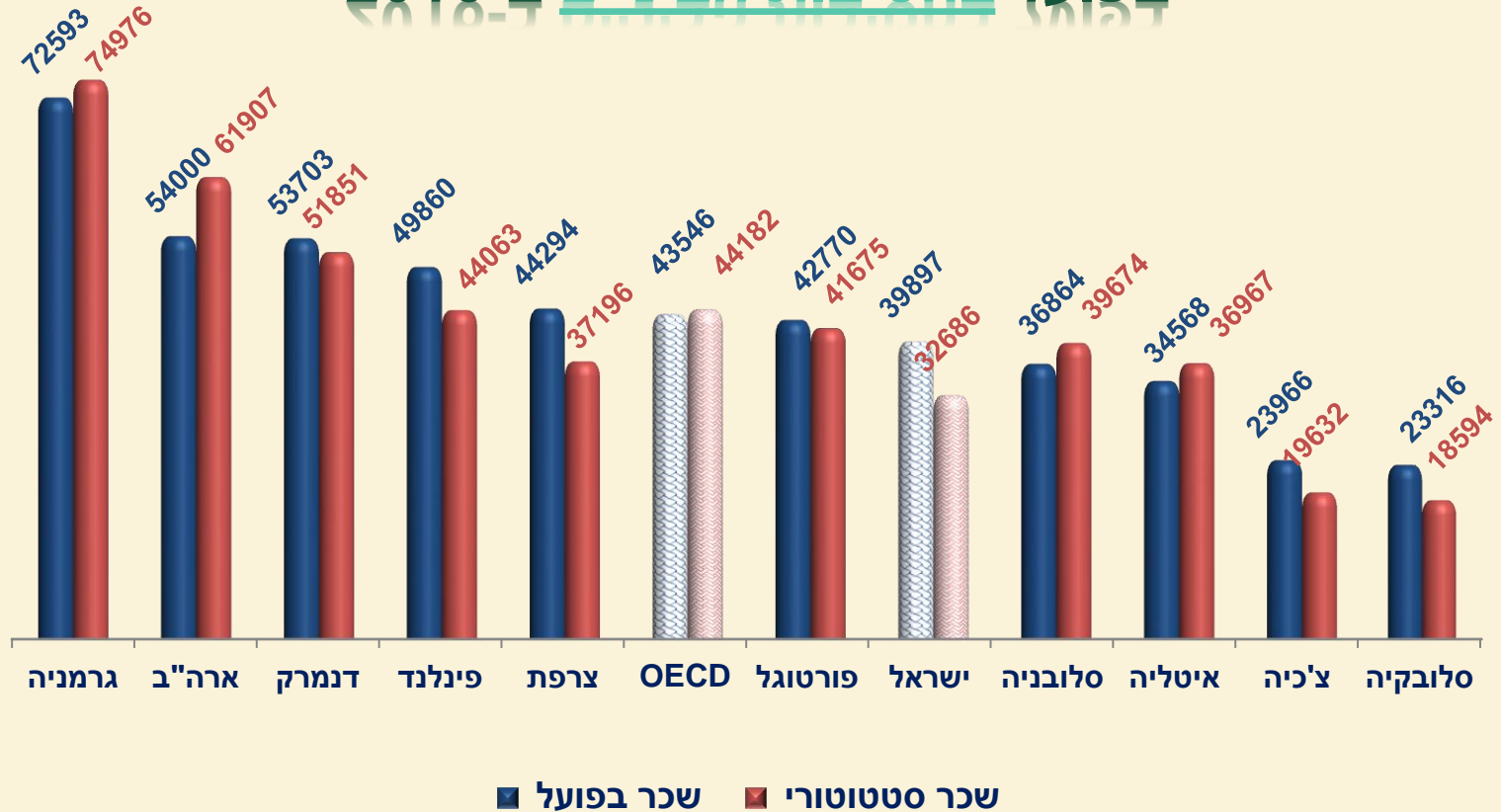

שכר מורים סטטוטורי (הכשרה מינימלית, 15 שנות וותק) ושכר בפועל בחינוך היסודי ב-2016

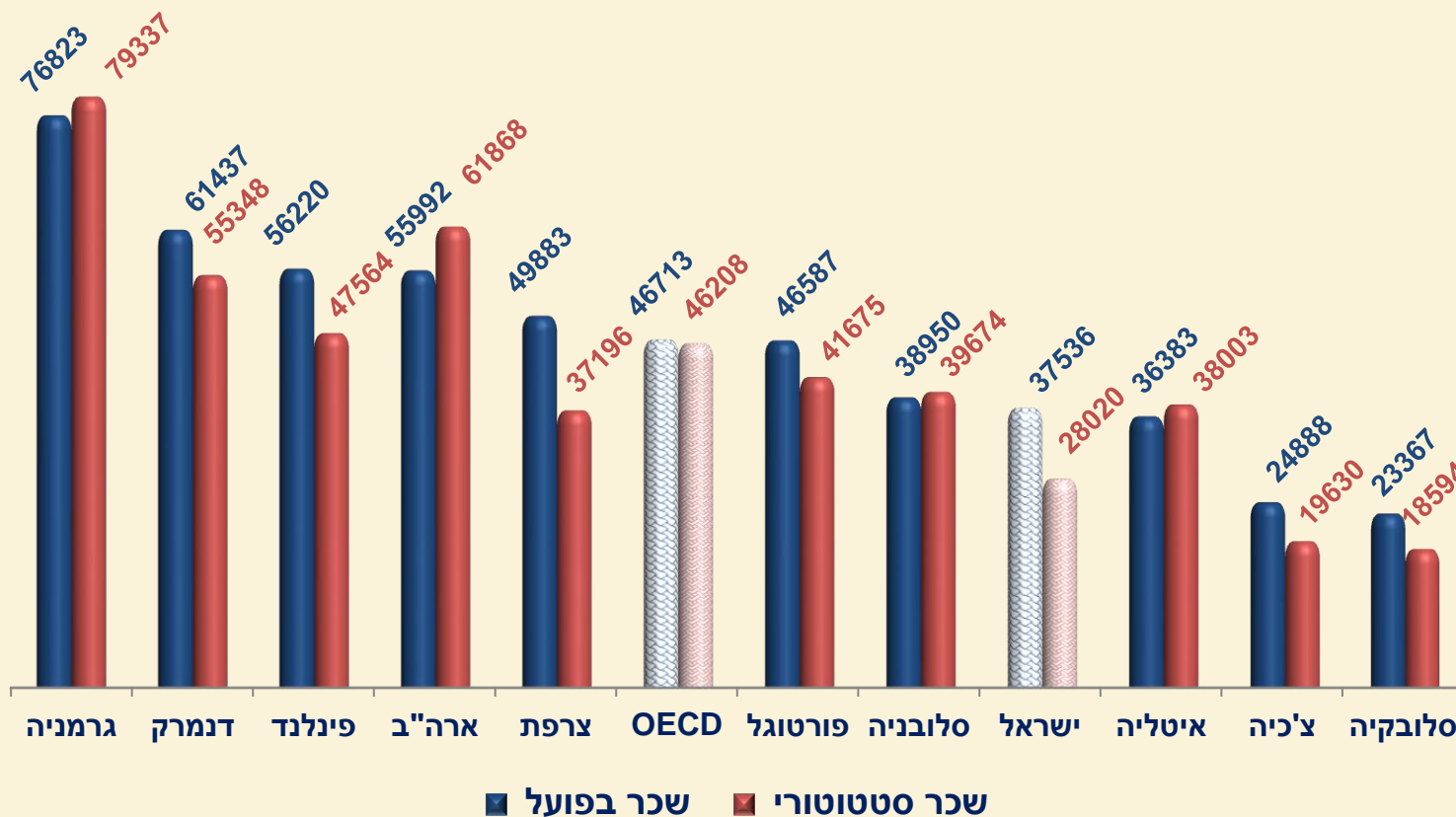

שכר מורים סטטוטורי (הכשרה טיפיקלית, 15 שנות ותק) ושכר בפועל בחטיבות הביניים ב-2016

שכר מורים סטטוטורי (הכשרה טיפיקלית, 15 שנות וותק) ושכר בפועל בחטיבה העליונה ב-2016

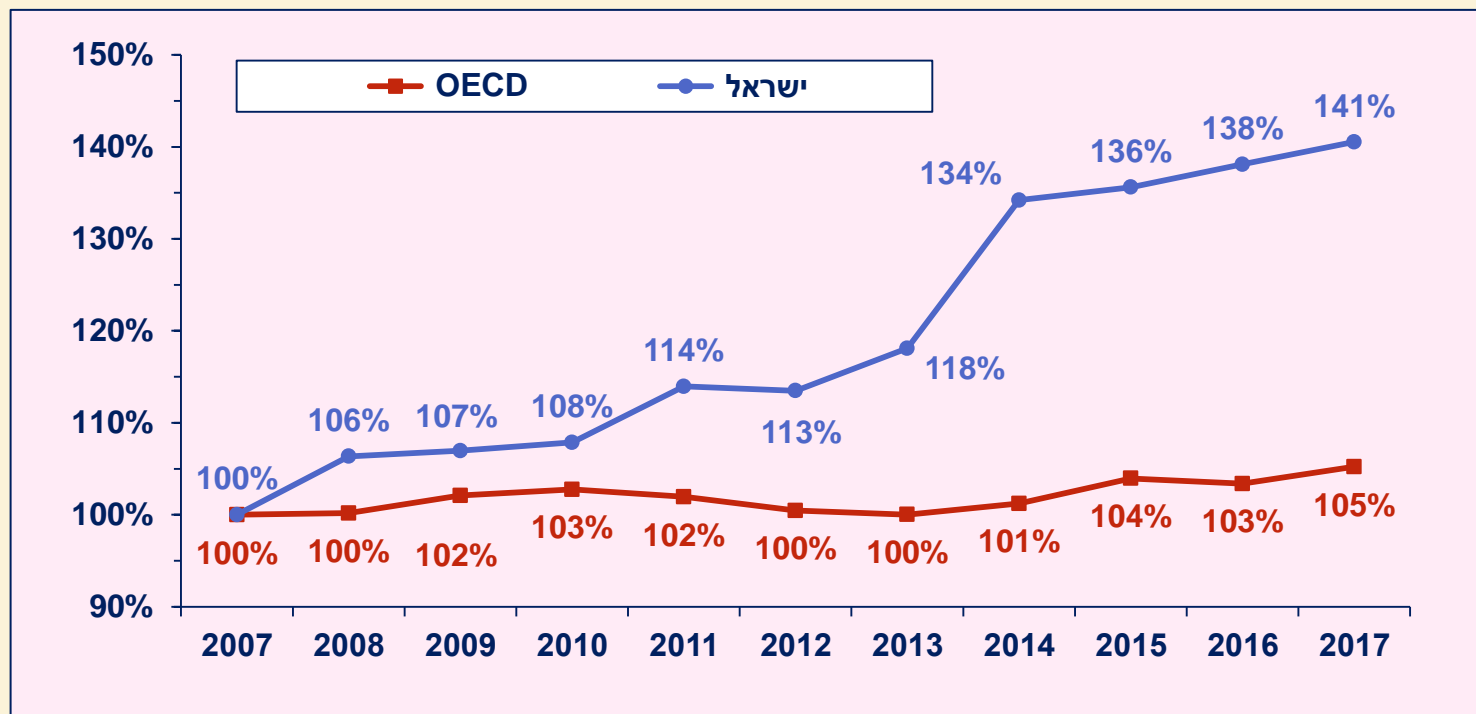

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

אחוז גידול שכר מורה טיפיקלי עם 15 שנות ותק בחט"ב בין 2007 ל-2017 (2007=100)

בשכר המורה בחט"ב, בעל 15 שנות ותק והכשרה טיפיקלית, נרשמת עלייה של כ-41% לעומת 5% בממוצע ה-OECD (מקום ראשון ב-OECD)

השפעת הרפורמות על שכר המורים מתבטאת בהתקדמות שכר המורים בעשור האחרון

נתונים אלו מביאים לידי ביטוי את עליית השכר בגין יישום הרפורמות: רוב מוחלט של עובדי הוראה בחינוך הקדם יסודי, בחינוך היסודי ובחט"ב מועסקים בתנאי אופק חדש.

בשקלול חישוב כלל משרות המורים בחטיבה העליונה, 71% נכללו ברפורמת עוז לתמורה.

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

יחס שכר בפועל* ושכר מורה בעל 15 שנות ותק לבין השכר הממוצע של בעלי השכלה שלישונית בגילאי 25-64 במשק ב-2016

מדינה	חינוך קדם יסודי	חינוך יסודי	חטיבת ביניים	חטיבה עליונה
ישראל - שכר בפועל *	0.84	0.88	0.95	0.90
דירוג ישראל במדד זה ביחס למדינות ה-OECD	7 מתוך 27 מדינות	9 מתוך 30 מדינות	7 מתוך 30 מדינות	19 מתוך 30 מדינות
ישראל - שכר סטטוטורי, 15 שנות ותק והכשרה טיפיקלית	0.79	0.71	0.78	0.67
OECD	0.81	0.86	0.91	0.96
איטליה	0.68	0.68	0.69	0.72
ארה"ב	0.62	0.63	0.65	0.68
גרמניה	-	0.90	0.99	1.05
דנמרק	0.68	0.82	0.83	0.95
סלובניה	0.69	0.87	0.89	0.94
סלובקיה	0.48	0.64	0.64	0.64
פורטוגל	1.50	1.38	1.35	1.47
פינלנד	0.66	0.89	0.99	1.11
צ'כיה	0.52	0.61	0.61	0.63
צרפת	0.78	0.76	0.88	1.00

* השכר בפועל למשרה מלאה מחושב על כלל המורים, הן המועסקים בתנאי הרפורמות והן המורים המועסקים במתכונת הישנה.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

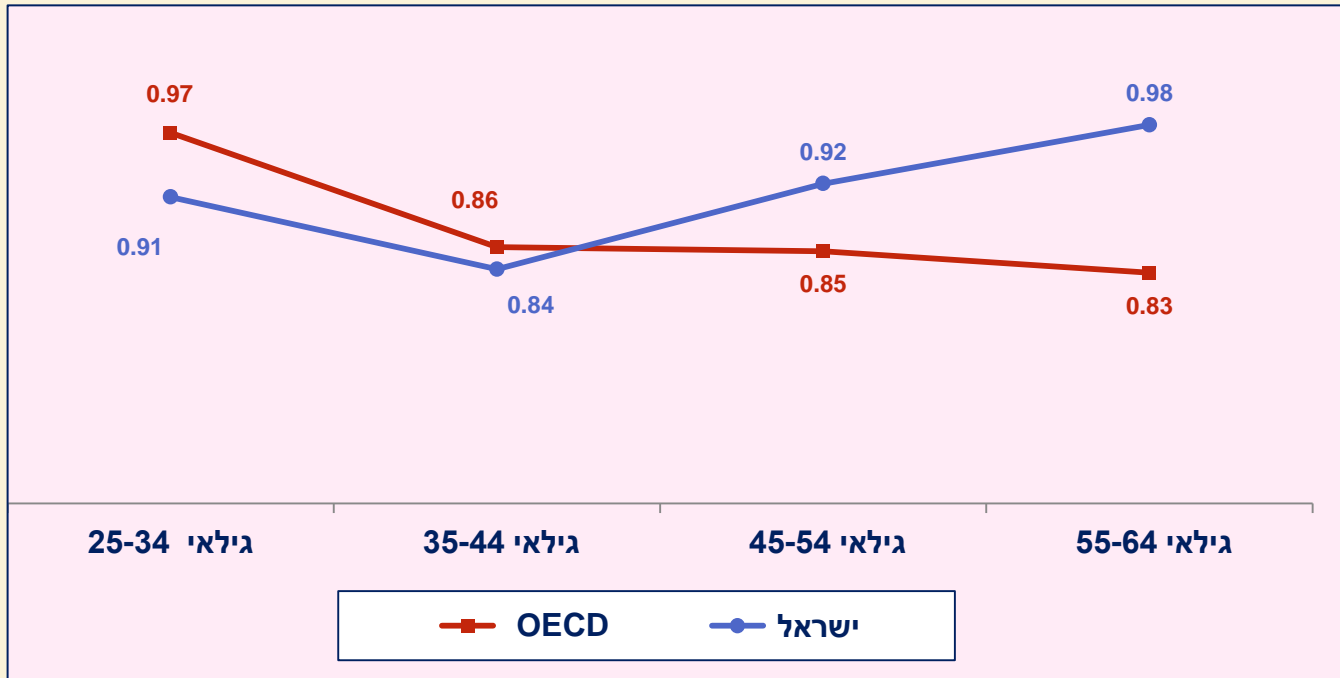
שכר המורים בפועל נמור משכר בעלי השכלה שלישונית במשה הישראלי

השוואת מערכת השכר בכל מדינה מתארת את כוח הקנייה של המורים ביחס לזה של העובדים בעלי השכלה שלישונית באותה מדינה. *

בישראל, בשנת 2017 שכר המורים בפועל בחט"ע ביחס לבעלי השכלה שלישונית נמוך לזה של ממוצע ה-OECD (בטרם יישום מלא של רפורמת עוז לתמורה). בכל שלבי החינוך האחרים, יחס זה גבוה יותר בישראל. *

יחס השתכרות מורה בחט"ב לעומת עמיתו במשקה (2016) לפי קבוצות גיל

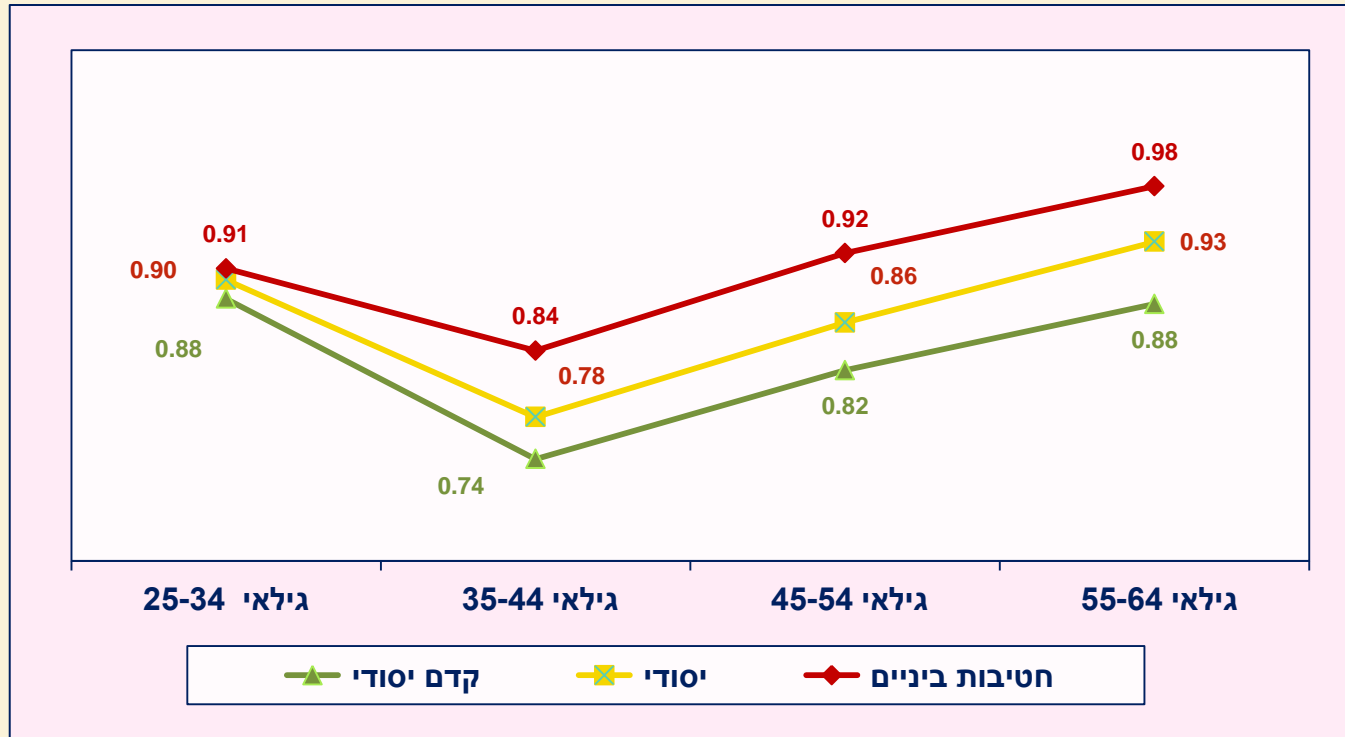
- בישראל יחס השכר בין מורים לחבריהם במשק נשמר בקבוצת הגיל של המבוגרים.
- מורים מבוגרים (55-64) מתוגמלים ב-OECD פחות לעומת בני גילם במדינה מאשר הצעירים (25-34). כלומר, שכר המורים לפי ממוצע מדינות ה-OECD, צומח בקצב נמוך יותר ולכן נשחק באופן יחסי.

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

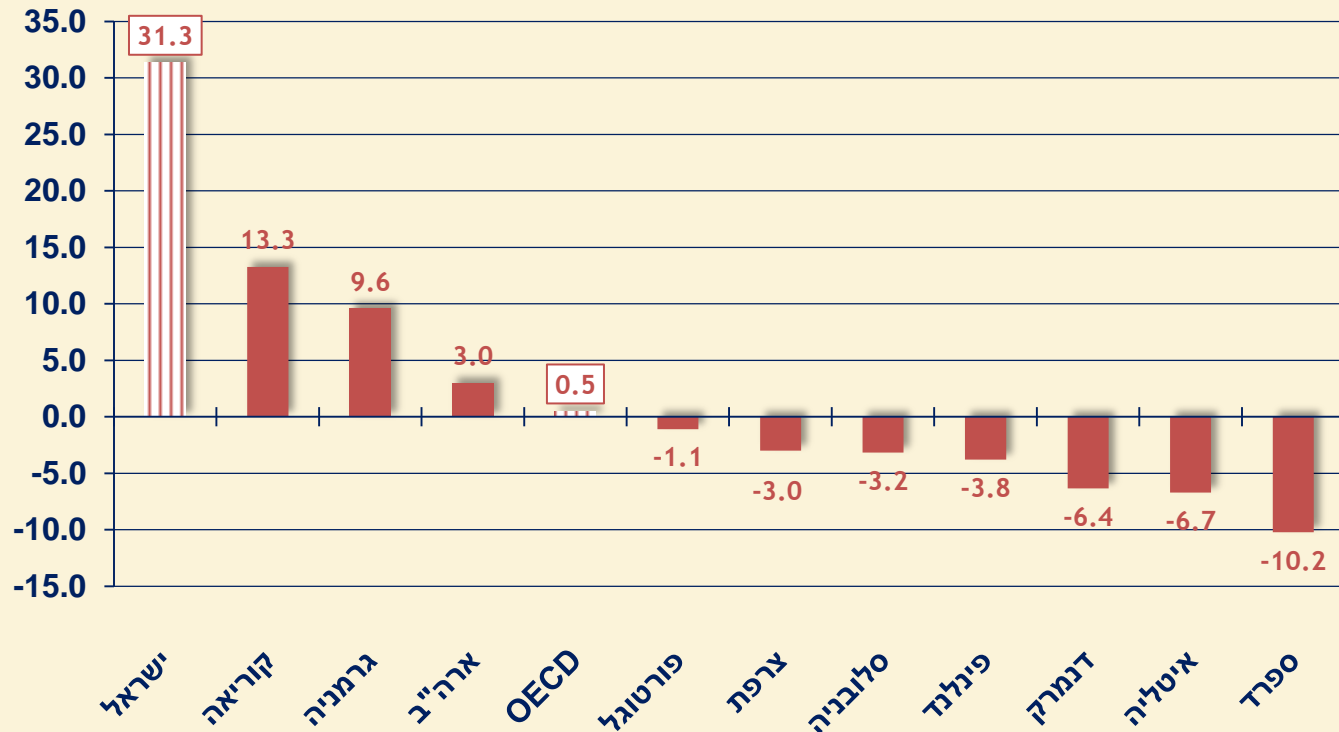
יחס השתכרות מורה בישראל לעומת עמיתו במשק לפי גיל (2016)

- בקבוצות גילאי 35-44 בכל שלבי החינוך חלה ירידה ביחס השתכרות לעומת העמיתים במשק.
- בכל קבוצות הגיל יחס השתכרות בישראל עולה עם שלב החינוך.

השינויים בין השנים 2010-2017 בשכר הטיפיקלי של מורים עם 15 שנות ותק חטיבה העליונה במחירי PPP

בין השנים 2010 ל-2017 שכר המורים במחירי PPP בישראל בחטיבה העליונה גדל בשיעור גבוה יותר לעומת כל המדינות החברות ב-OECD.

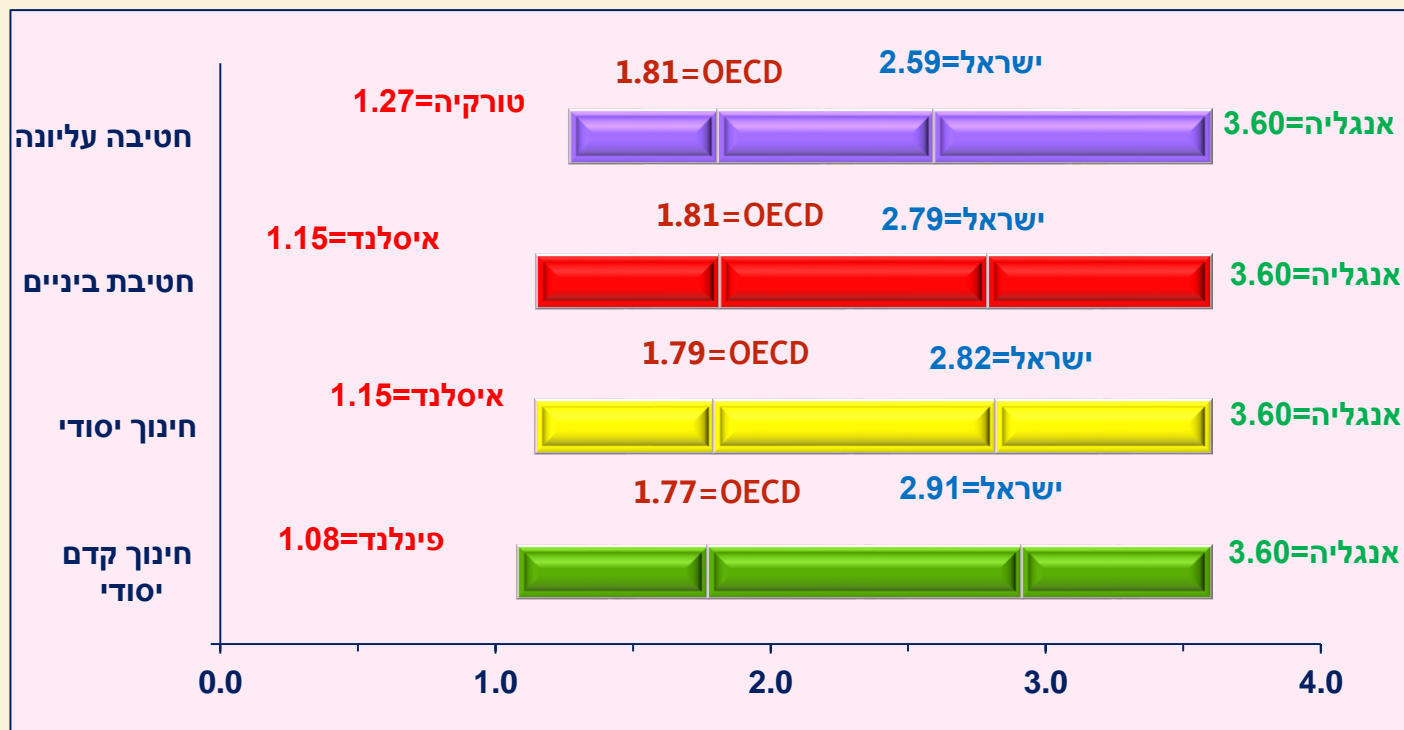

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

הכשרה והעצמת סגל המורים

השוואת השכר הסטטוטורי המינימלי מול השכר המקסימלי לשנת 2017

השינוי בגובה השכר במהלך הקריירה של עובדי הוראה נובע מוותק ומרמת השכלה. הגידול בשכר מעודד את הכשרת המורים במערכת, משמר ומשפר את עובדי ההוראה לאורך השנים.

בין מדינות ה-OECD ישראל מדורגת במדד זה במקום השני אחרי אנגליה בחינוך הקדם יסודי, בחינוך היסודי ובחט"ב ובמקום הרביעי בחט"ע, אחרי אנגליה, צ'ילה והונגריה.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

הוצאה לאומית

בישראל אחוז ההוצאה למוסדות חינוך מהתמ"ג גבוה מממוצע ה-OECD, 5.6% לעומת 4.3% בשלבי החינוך הקדם יסודי, היסודי, על-יסודי ועל-תיכוני.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

סר ההוצאה על מוסדות חינוך לפי שלבי החינוך כאחוז מהתמ"ג, 2015

מדינות	קדם יסודי, יסודי, על-יסודי ועל תיכוני	כל שלבי החינוך*
ישראל	5.6%	7.1%
פינלנד	5.2%	7.0%
צרפת	4.5%	6.0%
סלובניה	4.4%	5.4%
OECD	4.3%	5.8%
קוריאה	4.0%	5.8%
פורטוגל	3.9%	5.2%
ספרד	3.9%	5.1%
גרמניה	3.9%	5.1%
איטליה	3.5%	4.5%
ארה"ב	3.5%	6.1%
סלובקיה	3.4%	5.0%
צ'כיה	3.2%	4.3%

* כולל ההשכלה השלישונית.

הוצאה* לתלמיד במונחי PPP** לפי שלב חינוך (2015)

השכלה שלישונית	חינוך על יסודי	חינוך יסודי	חינוך קדם יסודי	
11,003	7,987	7,971	5,021	ישראל
15,656	10,010	8,631	8,528	OECD
70%	80%	92%	59%	היחס ישראל-OECD
11,257	9,079	8,426	6,249	איטליה
30,003	13,084	11,727	10,830	ארה"ב
17,036	11,791	8,619	9,827	גרמניה
10,208	8,290	8,542	7,844	סלובניה
15,874	6,660	6,877	5,811	סלובקיה
12,605	9,020	7,320	6,596	ספרד
11,766	9,518	7,380	7,099	פורטוגל
17,591	10,482	9,305	10,654	פינלנד
10,891	8,476	5,207	4,953	צ'כיה
16,145	11,747	7,395	7,813	צרפת
10,109	12,202	11,047	7,814	קוריאה

* למוסדות חינוך

** PPP (לפי GDP) = 3.8654 ₪

הוצאה למוסדות חינוך כאחוז מהתמ"ג גבוה יותר בישראל

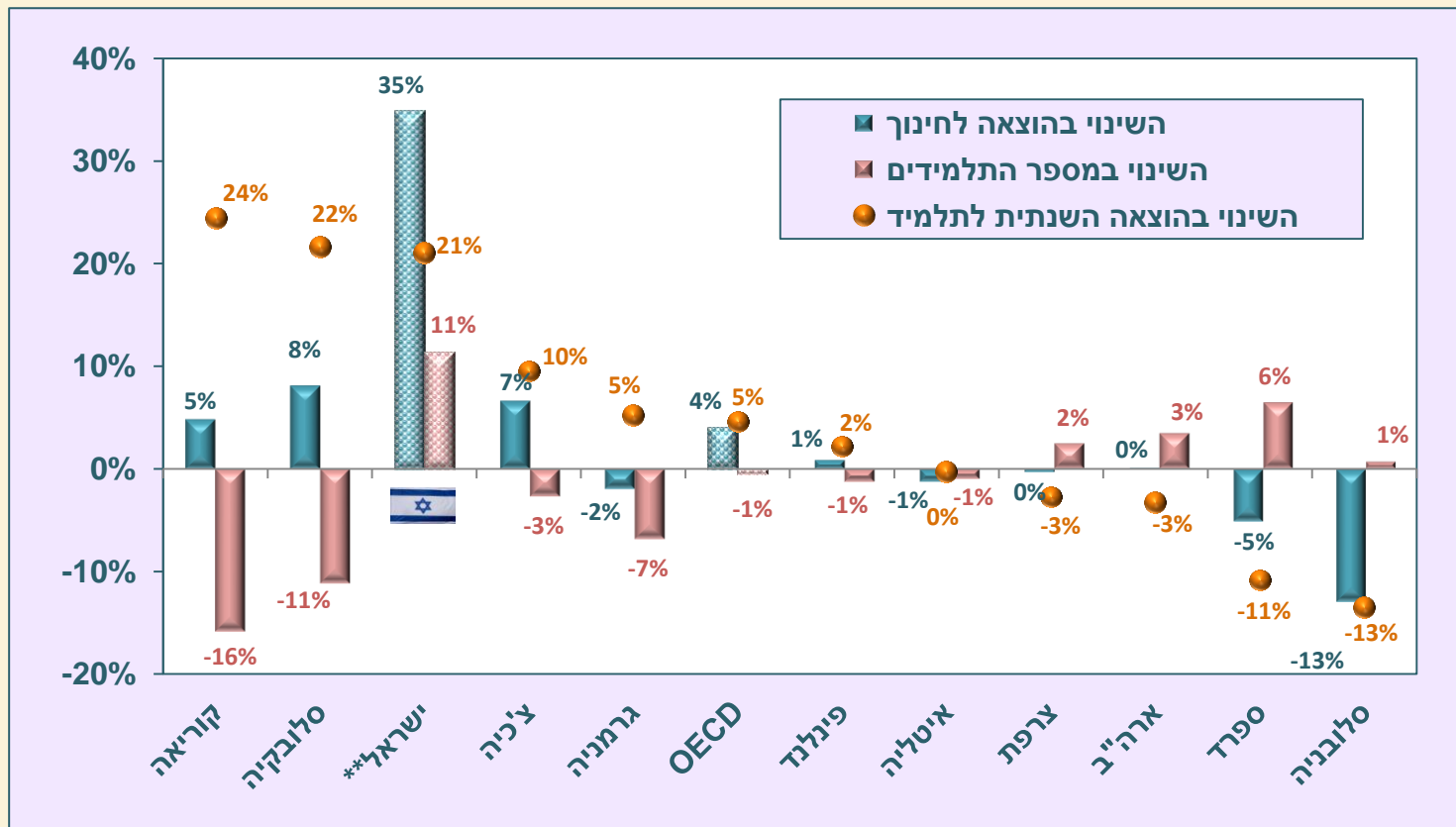
* בשנת 2015 הוציאה ישראל על מוסדות חינוך טרום יסודי, יסודי, על יסודי ועל תיכוני 5.6% מהתמ"ג לעומת 4.3% בממוצע ה-OECD. בין 2014 ל-2015 שיעור זה בישראל גדל מ-5.1% ל-5.6% ולא השתנה ב-OECD.

* ההוצאה הדולרית בממוצע לתלמיד בישראל נמוכה מממוצע ה-OECD בכל שלבי החינוך.

* הסיבות העיקריות להוצאה פר תלמיד נמוכה בישראל: שכר המורים נמוך ביחס לממוצע ה-OECD ומספר תלמידים הגבוה בישראל (ומכאן, מספר התלמידים הגבוה בכתה) משפיעים על הוצאה קטנה לתלמיד.

הגידול בהוצאה השנתית לתלמיד*, מספר התלמידים וסך ההוצאה על מוסדות חינוך (2010-2015)

* כולל חינוך יסודי, על יסודי ועל תיכוני לא שלישוני.

** הנתון על ישראל הוא על פי נתוני EAG 2018 ואומדן על נתוני EAG 2017

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

בין השנים 2010-2015 שיעור הגידול של ההוצאה לחינוך בישראל היה הגבוה ביותר ב-OECD ושיעור הגידול במספר התלמידים היה השני בגודלו.

* הגדלת ההוצאה לחינוך התחלקה בין מספר גדול של תלמידים הנתרם מהריבוי הטבעי, מההגירה החיובית לישראל ומכוח האחזקה של תלמידים בבית הספר. כך ששיעור השינוי בהוצאה לתלמיד נשחק יחסית למדינות בעלות ריבוי טבעי שלילי.

* לדוגמא, סך הגידול בהוצאה השנתית לחינוך בין השנים 2010-2015 נמוך בקוריאה מאשר בישראל ועומד על סך של 5%, אך קיטון במספר התלמידים בקוריאה (-12%) לעומת גידול בישראל (+11%) מציג עלייה של 24% בהוצאה לתלמיד בקוריאה לעומת 21% בישראל.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

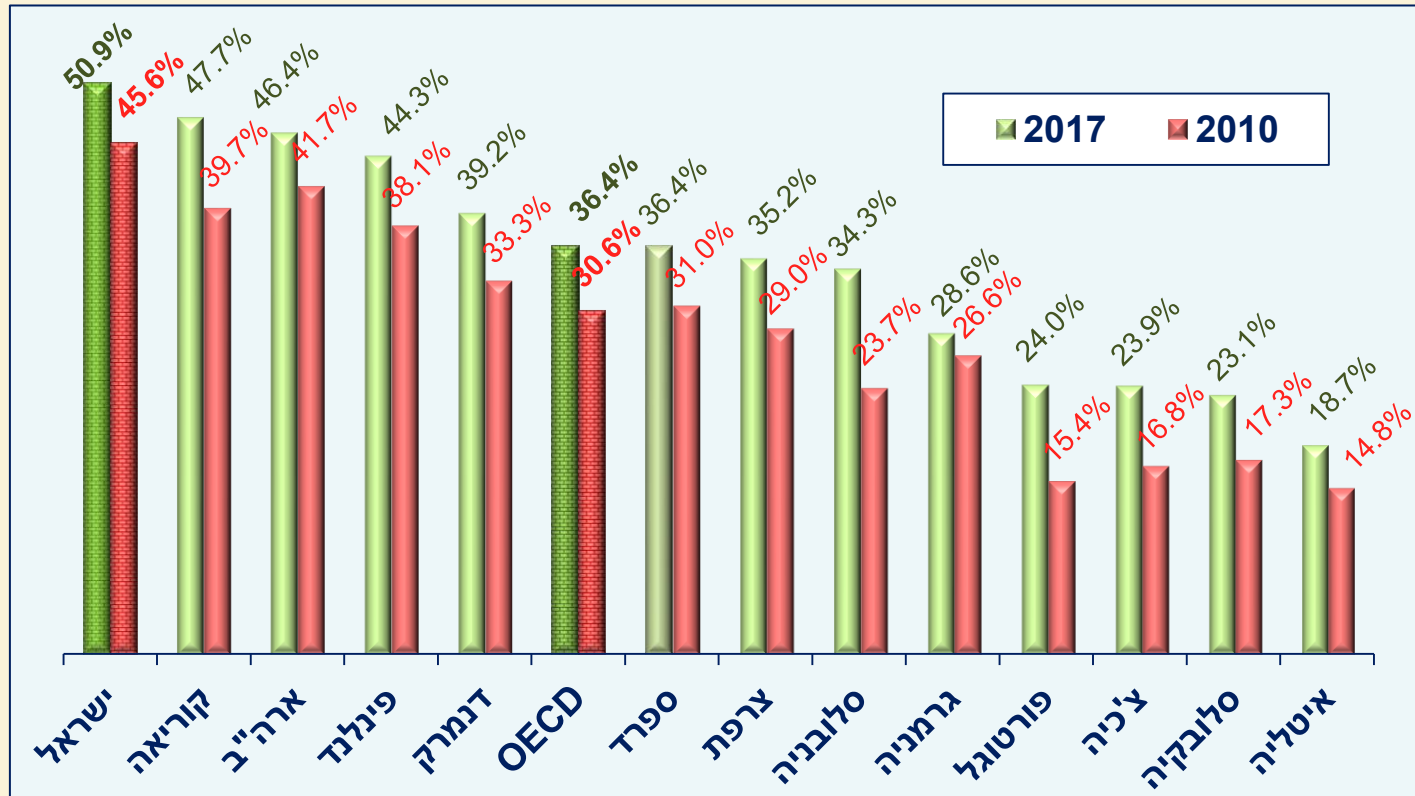
השכלה

אוכלוסייית ישראל מהמשכילות בעולם

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

שיעור בעלי השכלה גבוהה בגילאי 25-64 (2010, 2017)

אוכלוסיית ישראל מהמשכילות בעולם

✓ אוכלוסיית ישראל הינה מהמשכילות ביותר בעולם. מקום שלישי בשיעור בעלי ההשכלה הגבוהה בקרב המדינות החברות ב-OECD לאחר קנדה ויפן. אחוז בעלי ההשכלה השלישונית* בישראל גבוה ממוצע ה-OECD, 50.9% לעומת 36.4%, וגבוה מכל ארצות ההשוואה.

✓ במקביל, בישראל כ- 12.6% מהאוכלוסייה בגילאי 25-64, לא סיימו חטיבה עליונה, לעומת 21.4% בממוצע ה-OECD.

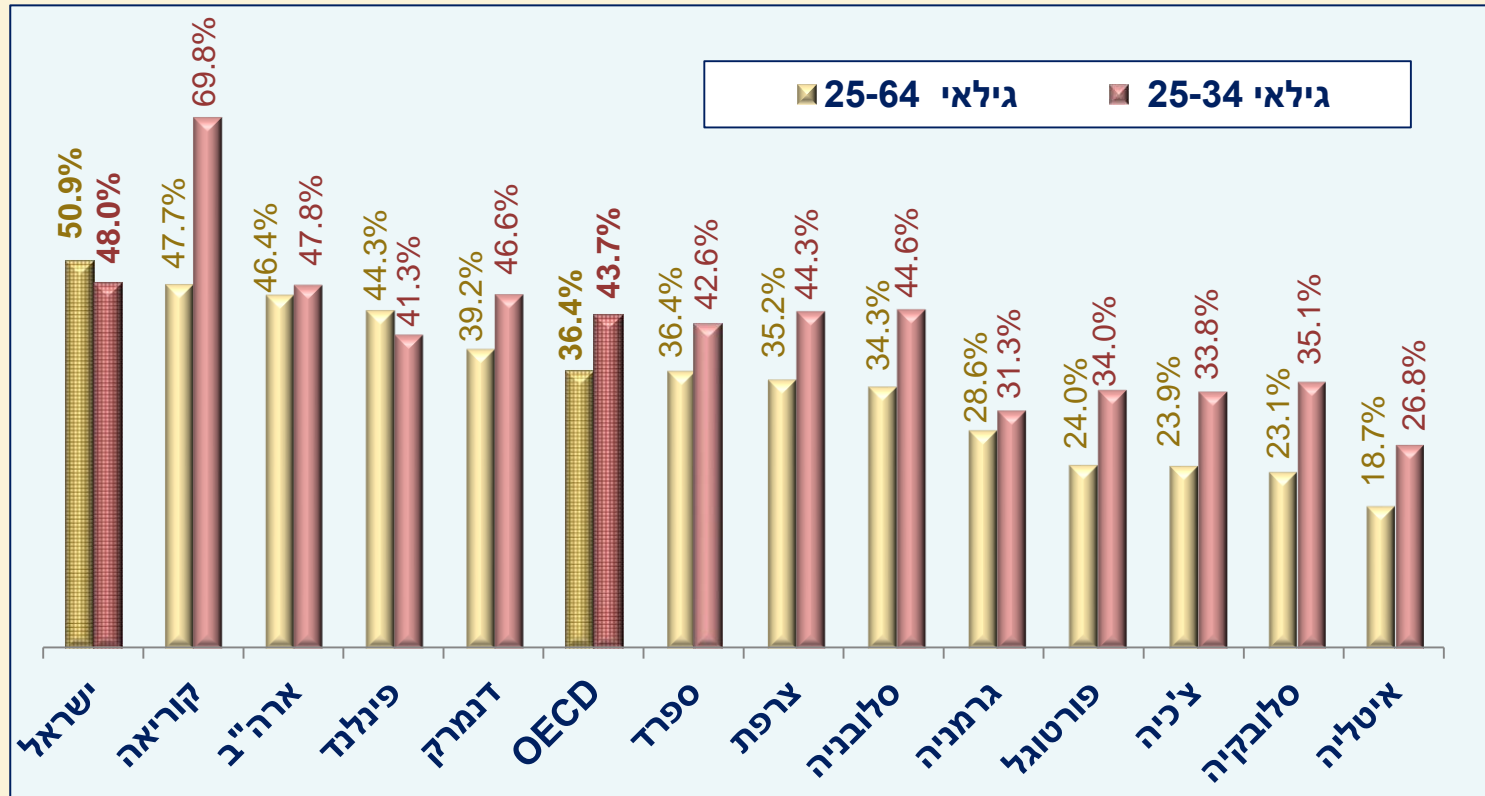
✓ למרות שמורכב יותר להגדיל את שיעורי בעלי השכלה הגבוהה בקרב אוכלוסייה רווית השכלה, עדיין מצליחה מערכת החינוך בישראל להשיג גידול בשיעור בעלי השכלה שלישונית וצמצום גדול יותר בקרב האוכלוסייה הפחות משכילה.

* השכלה שלישונית כוללת לימודי חינוך גבוה הכולל תואר אקדמי והשכלה על-תיכונית עם תעודה.

שיעור בעלי השכלה שלישונית בתוך קבוצות גיל (2017)

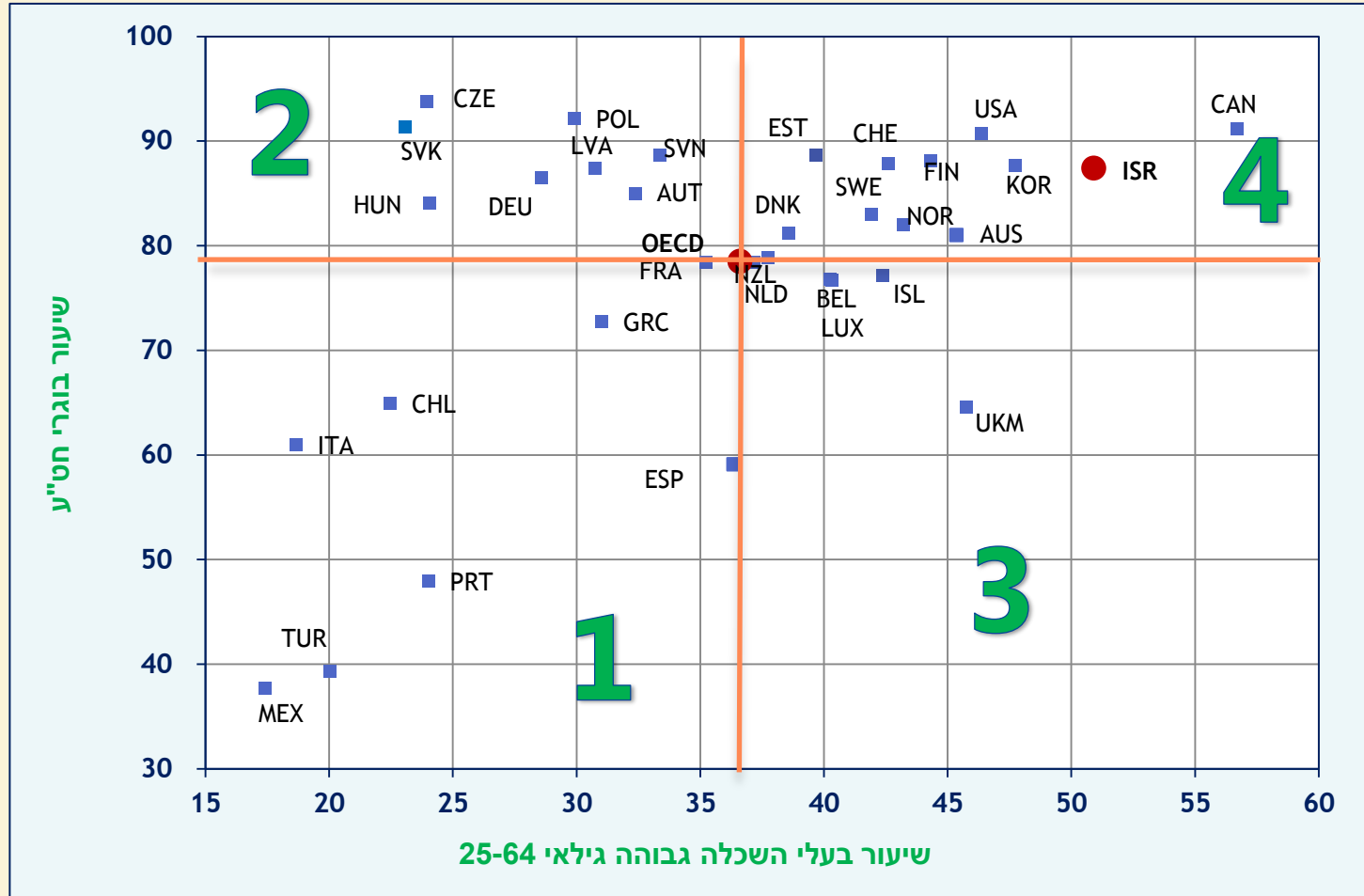
שיעור בעלי התארים בקבוצת הגיל 25-34 גדל

* משנת 2010 לשנת 2017 קיימת עלייה בשיעור בעלי השכלה שלישונית בגילאים הצעירים יותר (25-34), מ 44% ל 48% מסך קבוצת גיל זו. נתון זה מעיד כי אחוז בעלי ההשכלה הגבוהה ממשיך לגדול למרות הקטנת השפעת גל העלייה המשכילה מבריה"מ.

* ב-2017 שיעור בוגרי חטיבה עליונה אצל בני 25-64 הינו 87%. מתוך בוגרים אלה, 58% המשיכו להשכלה גבוהה ורכשו תואר. במדד זה ישראל מדורגת גבוה בקרב המדינות החברות בארגון ה-OECD כאשר רק קנדה, אנגליה וספרד מקדימות אותה.

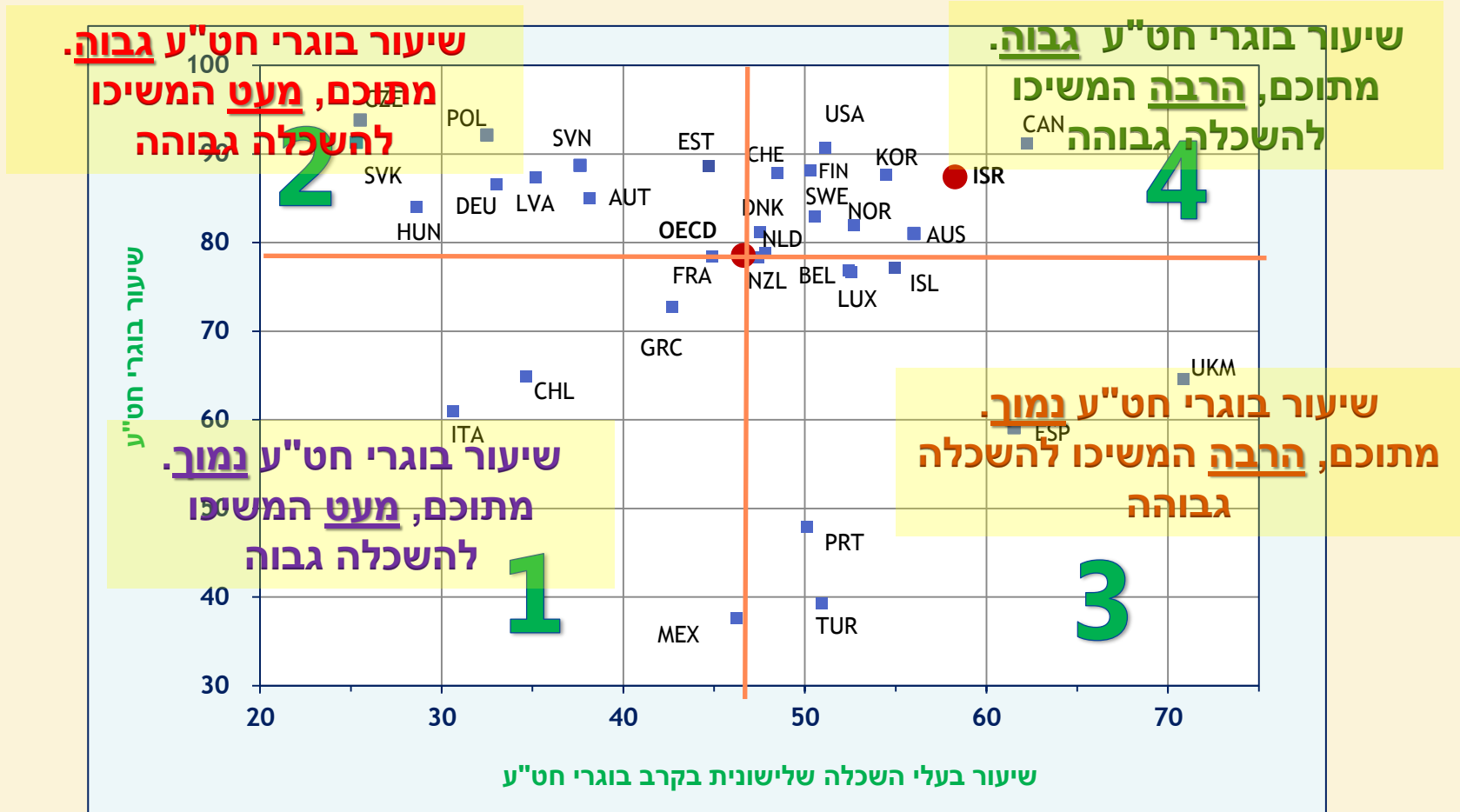

שיעור בעלי השכלה שלישונית בקרב גילאי 25-64 (2017)

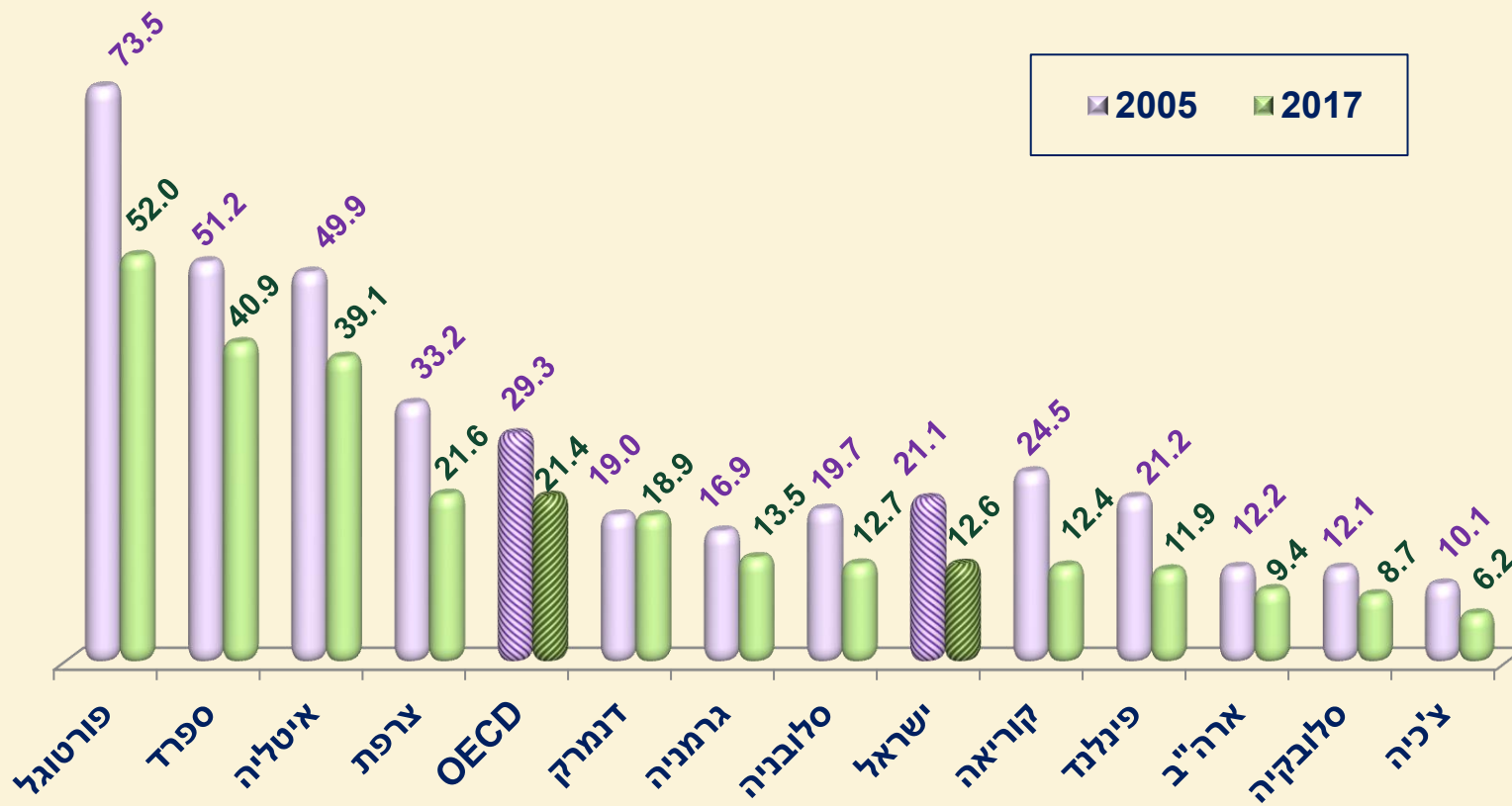

שיעור בעלי השכלה שלישונית בקרב בוגרי חט"ע (2017)

שיעור בעלי השכלה נמוכה – ללא השכלה תיכונית בגילאי 25-64 (2017, 2005)

שיעור בעלי השכלה נמוכה בישראל הטון.

בישראל שיעור האוכלוסייה ללא השכלה תיכונית בגילאי 25-64 ירד מ 21.1% ב-2005, ל 12.6% בשנת 2017. לשם השוואה שיעור בעלי ההשכלה ב-OECD שלא סיימו חטיבה עליונה לשנת 2017 עומד על כ-21.4% בממוצע, שיעור גבוה מזה של ישראל ב-2005.

*

הקטנת שיעור ללא השכלה תיכונית בישראל הינו רב משקל. לשם השוואה, בדנמרק שיעור בעלי ההשכלה הנמוכה ב-2005 היה נמוך מזה של ישראל (19.0% מול 21.1%). ב-2017 הוא היה גבוה בהרבה מזה שבישראל (18.9% מול 12.6%). בין 2 השנים שיעור זה לא השתנה בדנמרק וירד בישראל.

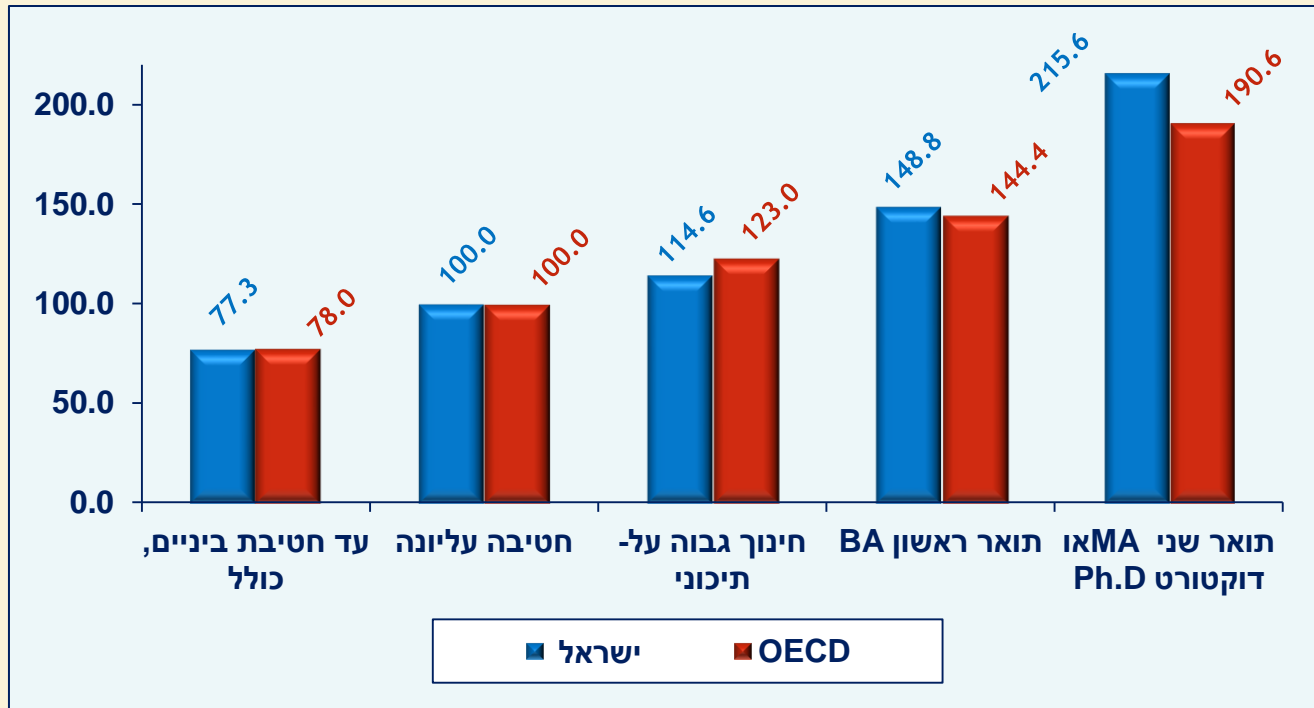
*

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר העובדים בני 25-64 לפי רמת ההשכלה ביחס לשכר של עובד בעל השכלה תיכונית ב-2016 (חטיבה עליונה = 100)

השכר מחושב כיחס לשכר ממוצע של בעל השכלה תיכונית (ששוויו 100 בגרף זה, 100 מהווה את המדד אליו משווה השכר ברמות ההשכלה השונות).

- בישראל וב-OECD שכר העובדים עולה עם רמת ההשכלה.
- בישראל ובארגון יחס זה עובר את ה-100 בכלל שלבי החינוך הגבוה.

משרד החינוך
מינהל כלכלה ותקציבים

תודה רבה

PPP- הגדרה

PPP-Purchasing Power Parity, הוא מדד השוואתי המבטא את כוח הקניה של אותו סל מוצרים ושירותים במדינות השונות. המטרה הינה "לנטרל" את השפעת המטבעות המקומיים באמצעות מכנה משותף.

החל מ 2012 ה PPP בפרסומי ה EAG נמדד לפי כוח הקנייה של הצרכן המקומי (Private Consumption) בהשוואה לצרכן האמריקאי (מדינת הבסיס להשוואה). PPP ב-2017 שווה ערך לכ- 4.418 ₪.

PPP מתואם לפי GDP לשנת 2015, משמש לחישוב ההוצאה הלאומית ושווה ערך לכ- 3.865 ש"ח

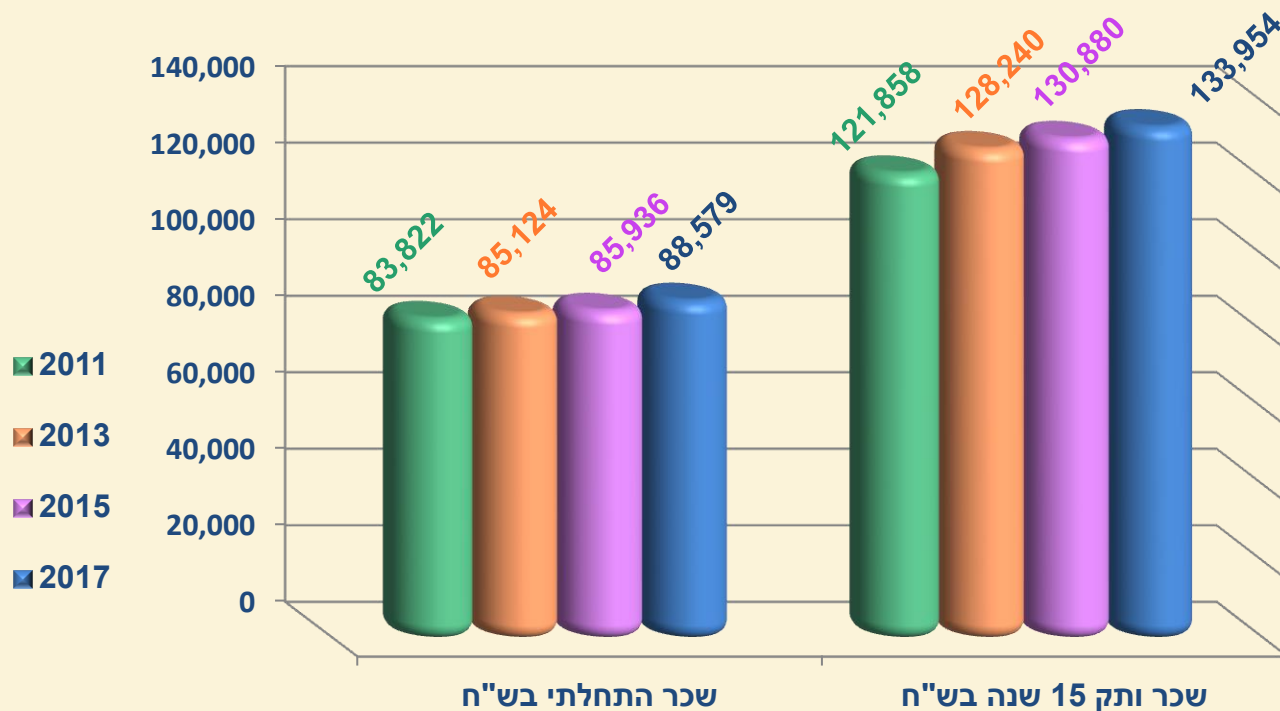

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר מורים ביסודי בישראל במונחי כוח קנייה PPP ובש"ח הכשרה מינימלית B.A

EAG 2018, Table X2.4c p. 439
 EAG 2017, Table X2.4b p. 433
 EAG 2015, Table X2.4a/b p.551
 EAG 2013, Table X2.3a/b p.421-4

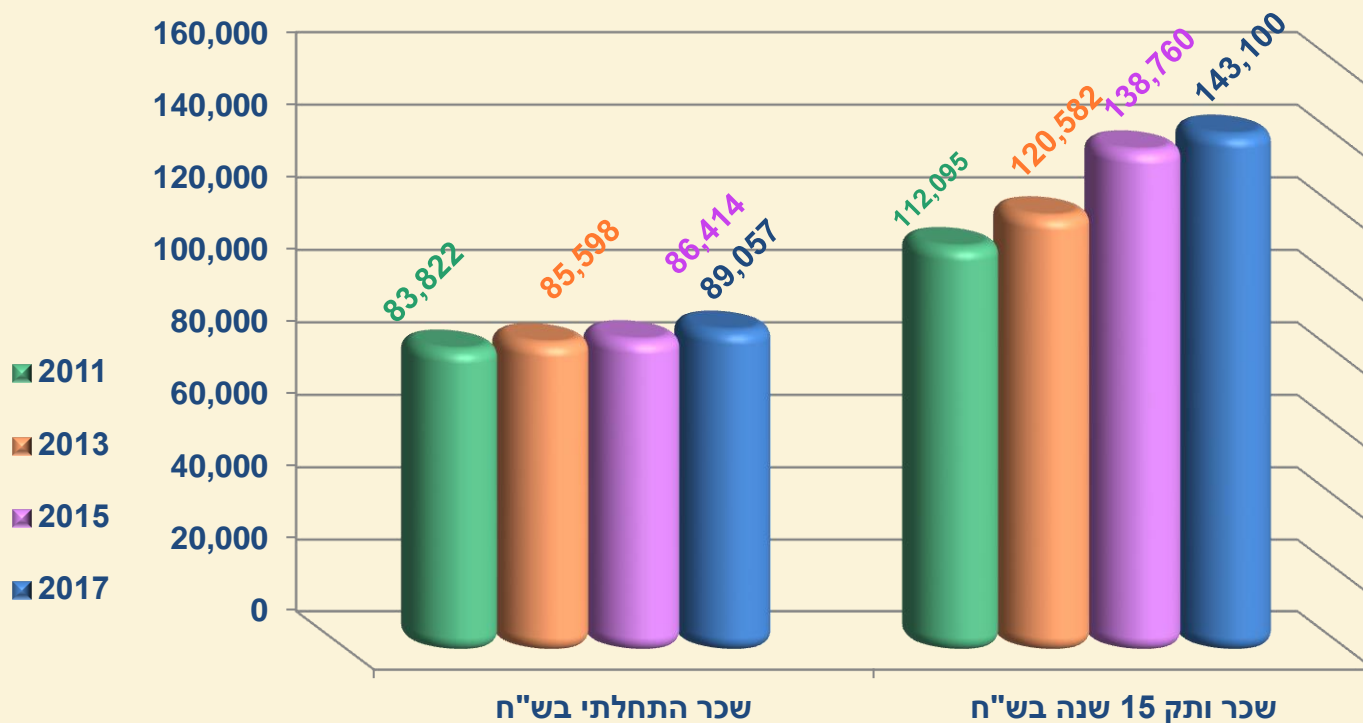

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר מורים בחט"ב בישראל במונחי כוח קנייה PPP ובש"ח הכשרה מינימלית B.A

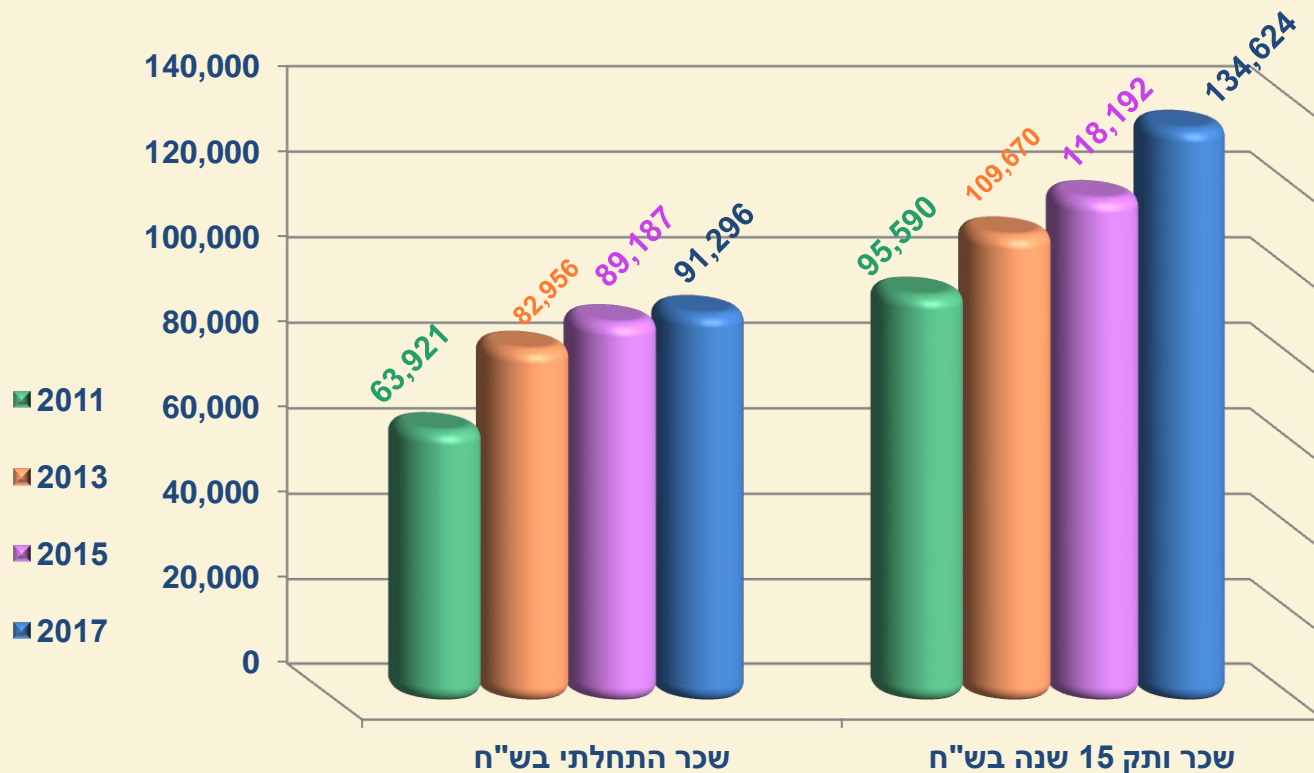

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

שכר מורים בחט"ע בישראל במונחי כוח קנייה PPP ובש"ח הכשרה מינימלית B.A

EAG 2018, Table X2.4c p. 439
 EAG 2017, Table X2.4b p. 433
 EAG 2015, Table X2.4a/b p.551
 EAG 2013, Table X2.3a/b p.421-4

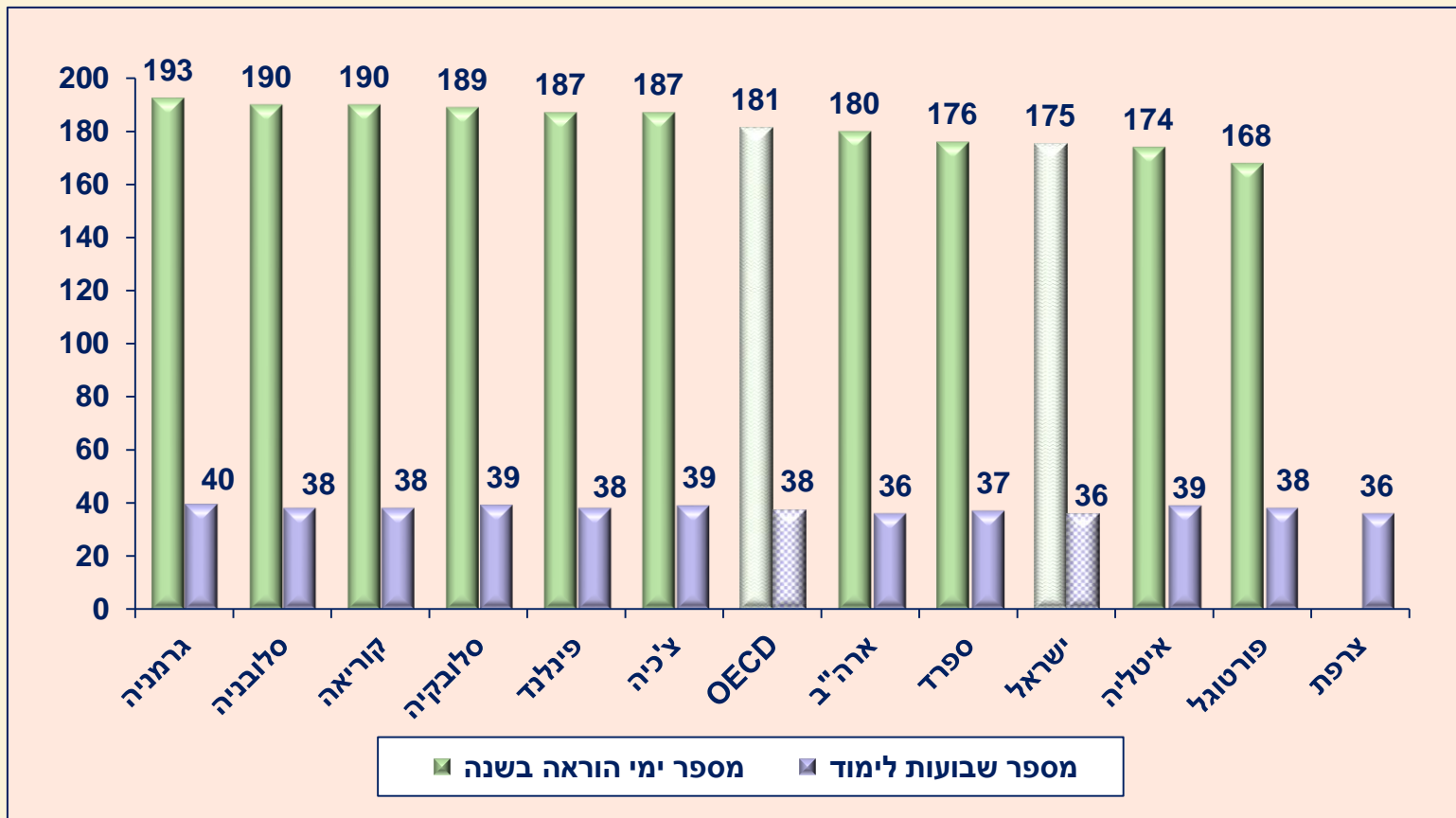

יחס ב-2016 בין ממוצע השכר בפועל של כלל המורים לבין השכר הסטטוטורי של מורה עם 15 שנות ותק והכשרה טיפיקלית, במחירי PPP

שכר	חינוך קדם יסודי	חינוך יסודי	חטיבת ביניים	חטיבה עליונה	
ישראל	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	35,210 107%	36,950 125%	39,897 122%	37,536 134%
OECD	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	37,440 97%	41,244 97%	43,546 99%	46,713 101%
איטליה	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	34,167 101%	34,167 101%	34,568 94%	36,383 96%
ארה"ב	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	51,295 81%	52,197 87%	54,000 87%	55,992 91%
דנמרק	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	44,441 97%	53,121 104%	53,703 104%	61,437 111%
סלובניה	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	28,621 75%	36,120 91%	36,864 93%	38,950 98%
סלובקיה	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	17,449 128%	23,316 125%	23,316 125%	23,367 126%
פורטוגל	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	47,336 114%	43,498 104%	42,770 103%	46,587 112%
פינלנד	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	33,450 105%	45,244 111%	49,860 113%	56,220 118%
צ'כיה	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	20,233 114%	24,060 123%	23,966 122%	24,888 127%
צרפת	שכר בפועל היחס בין שכר בפועל לסטטוטורי	38,941 112%	37,968 109%	44,294 119%	49,883 134%

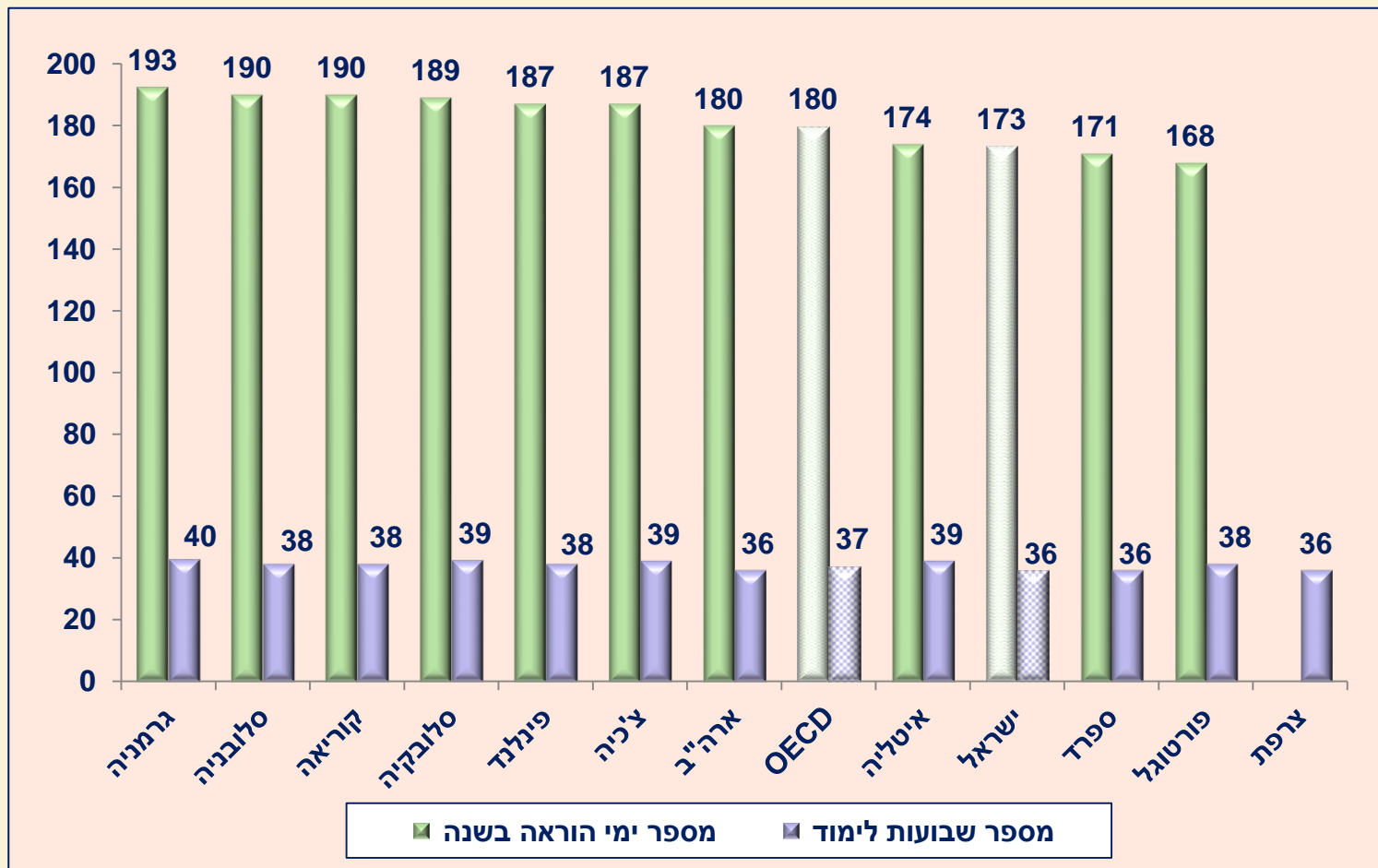

שבועות ימי הוראה בממוצע למורה בחט"ב (2017)

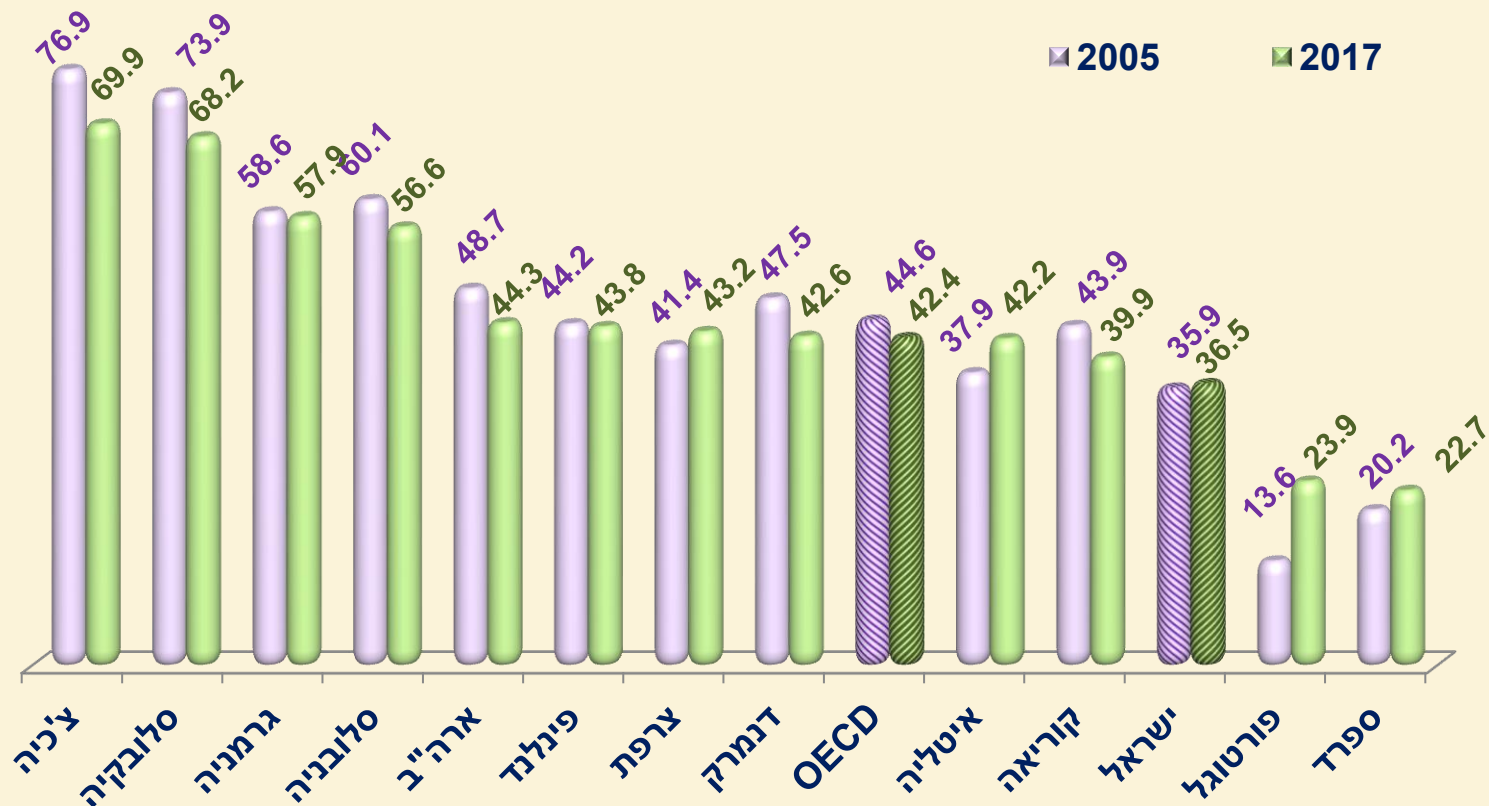

שבועות ימי הוראה בממוצע למורה בחט"ע (2017)

שיעור בעלי השכלה - חטיבה עליונה/ על תיכוני בגילאי 25-64 (2017, 2005)

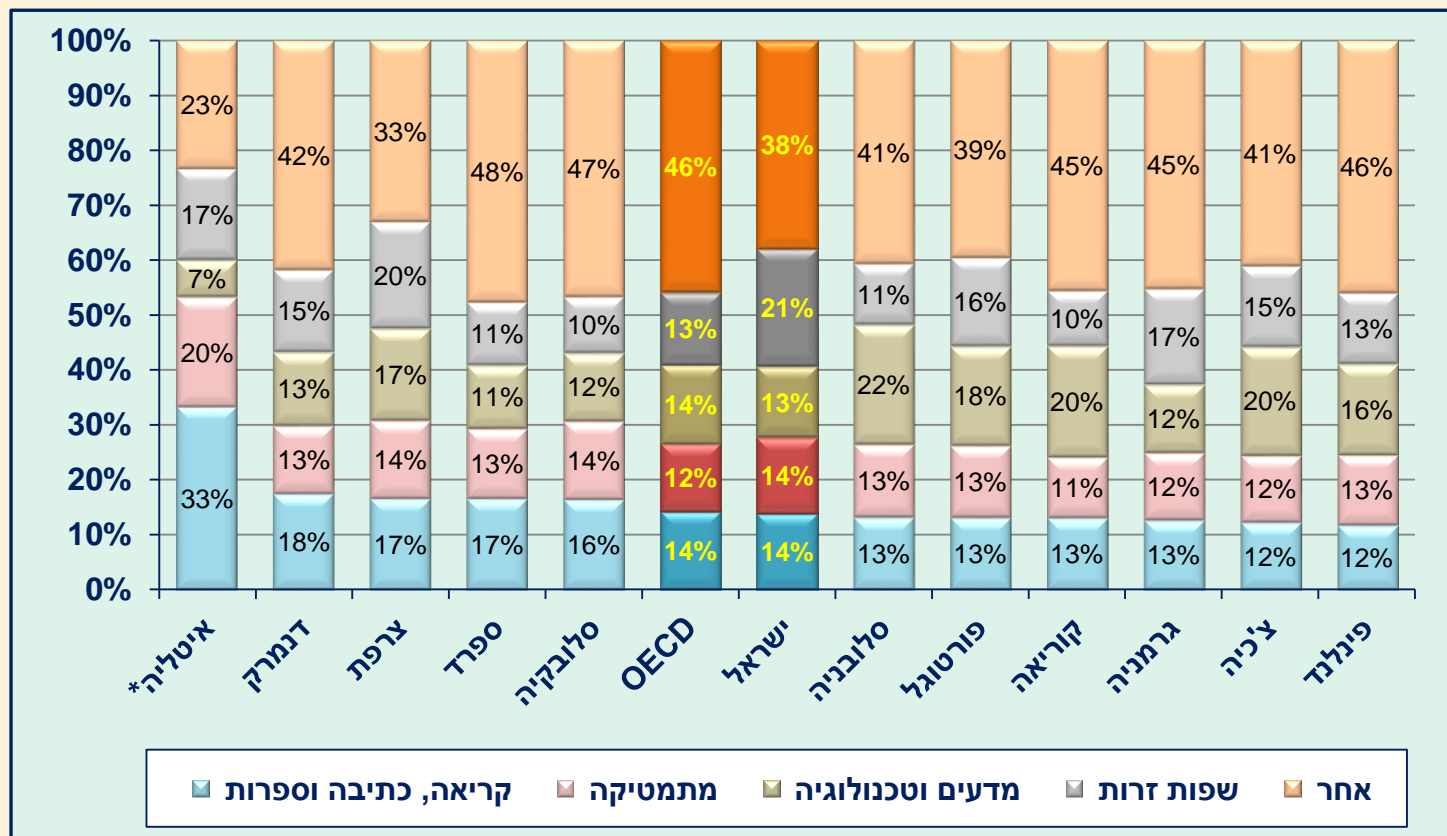

משרד החינוך

מינהל כלכלה ותקציבים

התפלגות שעות לימוד בחטיבת הביניים לפי נושא (2018) אחוזים מכלל שעות חובה

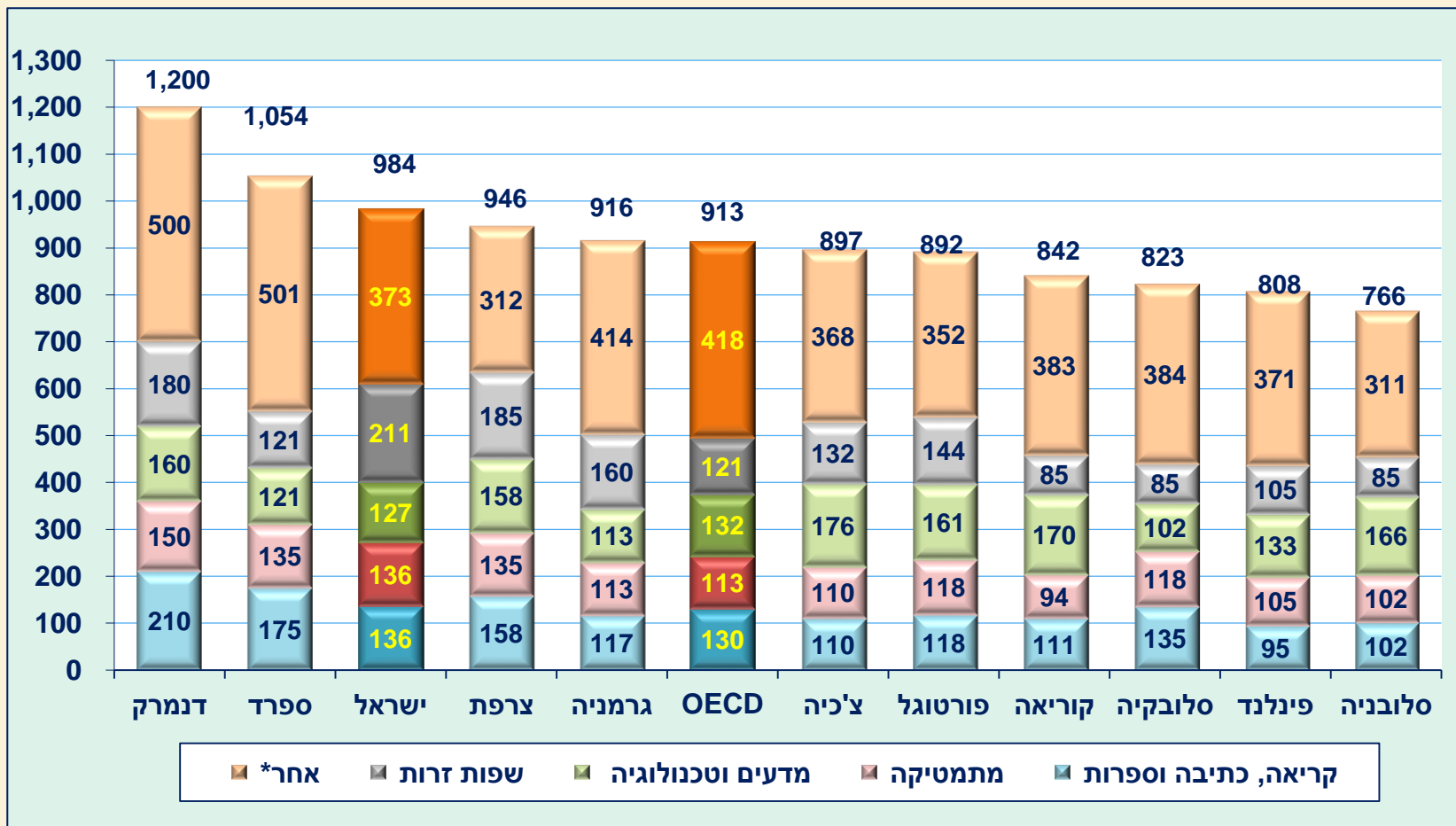

* באיטליה אחוז שעות לימוד במדעים וטכנולוגיה המופיע בתרשים הוא של טכנולוגיה בלבד. אחוז שעות הלימוד במדעים כלול בקטגוריית מתמטיקה. בנוסף, קטגוריית קריאה, כתיבה וספרות כוללת גם שיעורים במדעי החברה.

אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג'ג, היסטוריה, מולדת, חברה.

שעות לימוד לפי נושא - חטיבת ביניים (2018)

* אחר כולל תנ"ך, לימודי דת, אתיקה ומוסר, אומנות ומוסיקה, חינוך גופני, כישורי חיים, ג"ג, היסטוריה, מולדת, חברה, שעות יוח"א